

Asiakasliiteri

Aloitimme 18. syyskuuta 2023 kyläseuran kielessä ”Asiakasliiterin” teon 10 asteen lämmössä. Paikaksi oli valikoitunut entinen telttojen paikka lähellä kirkon muistomerkkiä. Mielessä kävi, että kun pietarsaarelainen rakennusmestari Johan Bagarnäs oli rakennuttanut Jokijärven kirkkoa yli 200 miehensä kanssa kesäkuusta 1846 syyskuulle 1848, aikaa oli kulunut 175 vuotta.

Nyt paikalla olivat Tuomo Räisänen, Mika Manninen, Ahti Nevanperä, Kyösti Hyvärinen, Martti Pesämaa, Mauri Karjalainen, Pentti Järvinen ja konemies Timo Karppinen sekä allekirjoittanut. Heti alkuun intettiin ihan uhka tiukalle, ennen kuin nurkien ja harkkojen oikeat paikat löytyivät ja kaikki olivat suurten piirtein tyytyväisiä. Iltapäivän alussa jonkinmoinen rakennuksen pohjanhahmo oli jo nähtävillä. Tyytyväisinä källäilimme porukalla kylätalon ruokasaliin, jossa meitä odotti sihteerimme Leila Kivimäen tekemä ruoka kylätalomme ruokalassa. Myöhemmin kokin ”virkaa” hoitivat vuorotellen Sisko Ahola, Salme Hannula ja Raija Karjalainen.

Lokakuun 10. homma jatkui sillä, että kuljetusliike Hanhela toi paluukuormassa Utajärveltä Sokkelopuu Oy:ltä kyläseuran tilaamaan 48 m² ja 3700 euron arvoisen hirsipaketin. Rekan kuskina oli kotipitäjän mies Majovasuolta, jonka vaimo oli läheltä Jokijärveä, eli Askalta.

Maanantaina 16. lokakuuta jatkoimme samalla porukalla ja aloitimme hirsipalapelin kokoamisen. Eikä ilman inttämistä selvitty

tästäkään, vaan varsinkin alkuun jätettiin kovasti, että miten itse kukin hirsi oikein tällätään paikoilleen. Ja hyvä niin, mutta ihme ja kumma: 30. lokakuuta Asiakasliiteri oli komiasti pystyssä nostalgiapeltikatto päällään. Aukoissa on vielä pressut, mutta ne tälläilemme sitten, kun itse Aurinko lämmittää kouriamme. Lattia puuttuu myös ja kalusteet, sekä vähän koristeluja, mutta sen jälkeen väistymme takavasemmalle ja asiakkaamme saavat käyttöönsä hienon kahvitteilupaikan.

Aloitimme homman lämpimissä keleissä, mutta 5. lokakuuta alkoi talvi ja Jokijärvi jäättyi 20. päivä. Eihän tyyni 10 asteen pakkakanen ole mitään, mutta itäinen, riettaan kylmä, järveltä puhaltanut viima tuntui alkuun suorastaan myrkylliseltä. Mutta eihän me nyt tietysti periksi annettu, vaan kopistelimme homman valmiiksi siihen asti, kuten olimme alun perin päättäneet.

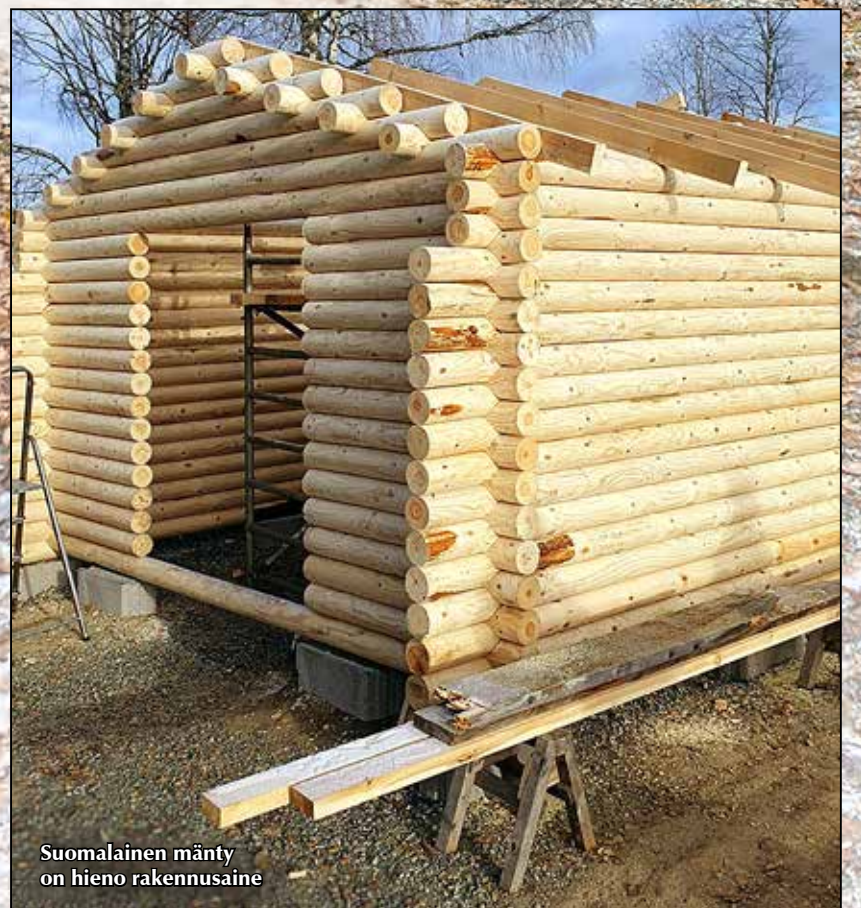
Kovasti olimme tyytyväisiä, kun kokoilimme vehkeemme ja katselimme hetkisen aikaansaannostamme. Samalla lausuin kauniit kiitokset meidän ”primus motorillemme” Pentti Järviselle, joka meitä muita reilusti vanhempänä oli myös se riskein mies. Hän osoitti taas keran todeksi sanonnan, että ”ikä on vain numeroita.” Ehkäpä parhaiten meidän kaikkine tuntoja uutta rakennusta kohtaan kuvaa Siika-Tuomon lausahdus:

”Oesihan tuosta saattanu tulla huonompia.”

Veikko Räisänen
pt, jjk



Nostalgiapeltikaton alla
lättökahvi maistuu hyvältä



Suomalainen mänty
on hieno rakennusaine

LEHDESSÄMME

Oliko Kalle Pääatalo kuningasjätkä 8

Heinähäkissä evakkoon 10

KJ-Experience vie luonnon ytimeen . . 19

Jokijärven Avviisi on luettavissa myös kyläseuran kotisivuilla www.jokijarvi.com

PÄÄKIRJOITUS

Vuosi 2023 ei jää muistoimme kovin hyvänä vuotena, sillä vuosi oli oikeasti paha: rajut sodat lisääntyivät, inflaatio laukkasi syyspuolelle asti lukemissa, joihin nollakorkoihin ja hintavakauteen uskova nuorisukupolvi ei ollut tottunut ja se shokeerasi monen. Me, jotka olemme eläneet kauemmin, olemme tottuneet 1970-luvulta 1990-luvulle kaksinumeroisiin inflaatio- ja lainankorkolukuihin, emme hämmästyneet, koska olimme tienneet odottaa tätä, sillä eihän nollakorot voineet jatkua mielestämme loputtomiin. Jokaiseen ajattelevaan ihmiseen vuoden tapahtumat jättivät kuitenkin jälkensä. Ehkäpä ikävintä oli se, kun lapsiperheköyhyys lisääntyi, eikä se ole ollenkaan mukava asia Suomen tulevaisuudelle.

Jokijärven kyläseuran toiminta oli vuoden aikana vakaata, mutta paljon keskimääräistä vilkkaampaa. Kyläseura kun teki vuoden runsaasti yhteistyötä PoPLin, eli Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry:n kanssa. Tammikuussa pidettiin kylätalolla hyvinvointipäivä, helmikuussa oli kädentaitopäivä, maaliskuussa Wanhan Kirkon Markkinat, maaliskuussa kävi myös eräs kansanedustajachdokas esittelemässä ohjelmaansa, joka ei vienyt häntä Arkadianmäelle. Huhtikuun 1. oli ulkoilupäivä Saijan lomakartanon ympäristössä.

Tuolloin arvottiin myös hiihtotempaukseen osallistuneiden kesken useita liikunnallisia palkintoja ja homma jatkuu myös tänä vuonna ja laatikot ovat paikoillaan.

Heinäkuussa kyläseuran näytelmäryhmä esitti näytelmää ”Ihmisen ikävä toisen luo” 15 kertaa, elokuun lopulla teimme virkistysretken Kylmäluoman leirintäalueelle, jossa aika kului nopeasti pienten kisailujen ja hyvän ruoan merkeissä. Kyläseura osallistui myös Ylipirtin Savupirtti-talkoisiin, jotka saatiin onnellisesti päätökseen. Loka- ja marraskuussa kylätalolla vieraili Muistikahvila mukavin aihein. Syksyn aikana kyläseuran aktiivinaiset pitivät kylämme lapsille Lasten leikkikerhoa ja myös seurakunta oli tässä mukana. Kyläseura teki halukaille linjuriretken marraskuussa Haaparannan Ikeaan. Vuoden tapahtumakierron päätti kovasti suosittu ”Joulupuuro ja Kauneimmat joululaulut”-tapahtuma.

Alkukesästä maalailimme pienen talkooporukan kanssa haalistuneimpia kohtia teatterista ja kanttiinista, sekä korjailimme kanttiinin lattiaa. Lokakuussa teimme vähän isomman talkooporukan kanssa matkansa päähän tulneiden telttojen tilalle 48 m² kokoisen ja työnimellä ”Asiakasliiteri”-pyöröhirsirakennuksen lähelle kirkon muistomerkkiä.

Myös kylätalon öljyyn perustuva lämmitysjärjestelmä on tulossa tiensä päähän ihan näillä näpäpäimillä. Joten kyläseuran johtokunta päätti, että siirrytään maalämpöön mahdollisimman nopealla aikataululla. Maalämpöön tarvittavat kolme 250 m:n syvyistä reikää ja arvokas maalämpöpumppu asennuksineen maksavat sen verran paljon, että käännyimme avustusanomuksemme kanssa Koillismaan Leaderin puoleen. Sieltä olemme saaneet jo myönteisen päätöksen, mutta oikeasti rahamassin päällä istuva Pohjois-Pohjanmaan ELY ei ole vielä antanut lopullista päätöstä. Toivotaan parasta ja pelätään pahinta. Sehän kun Suomi-neitoriepu liikkuu tätä nykyä rahattomana kylmässä taloustulessa hulmuavassa kansallispuvussaan.

Sanotaan, että kiitokset eivät lämmitä. Silti aion kiittää meidän loistavia talkoolaisiamme ihan olan takaa. Ilman teitä Jokijärven kyläseura olisi vain varjo nykyisestä. Eli Suurkiitokset teille ihan jokaiselle kyläseuran toimintaan osallistuneelle! Toivottavasti tästä vuodesta tulee parempi kuin edellinen ja jaksamme kulkea eteenpäin keveämmällä mielellä.

Hyvää Uutta Vuotta 2024!

Veikko Räisänen
pt, jjk

Avainkokka

Ritva löysi savupirtin seinänvierustalta esineen joka tunnistettiin avainkokaksi eli avainkannattimeksi noin 1800-luvulta. Se kiinnitettiin takana olevalla koukulla naisen vyöhön ja renkaaseen on emäntä kiinnittänyt talon avaimet. Kansallispuvuissa käytetään samaa mallia. Materiaali on yleensä messinkiä, jopa pronssiakin ja ne on tehty valamalla ja pakotamalla.



Jokijärven kyläseuran näytelmäryhmä esittää

MUSIIKKINÄYTELMÄN

Salattu Suru

Näytelmä kertoo Pekka Tammilehdon matkasta
Topi Sorsakoskeksi

Käsikirjoitus: Seppo Tammilehto

Ohjaus: Elsa Ruokangas

Säestys: Orkesteri

Ensi-ilta

Pölkky-teatterilla Pe 28.6.2024 klo 18.00

Hilturannantie 2 A, 93400 Taivalkoski



Muut esitykset:

Su 30.6. klo 14.00
Ti 2.7. klo 18.00
Pe 5.7. klo 18.00
La 6.7. klo 14.00
Su 7.7. klo 14.00
Ti 9.7. klo 18.00
La 13.7. klo 18.00
Su 14.7. klo 14.00
Ke 17.7. klo 18.00
Pe 19.7. klo 18.00
La 20.7. klo 14.00
Su 21.7. klo 14.00
Ti 23.7. klo 18.00
To 25.7. klo 18.00
Pe 2.8. klo 18.00
La 3.8. klo 14.00
Su 4.8. klo 14.00

Liput: 22 €, alle 12-v. 5 €

Pölkky-teatteri

Tiedustelut ja varaukset: 040 578 7176 tai jokijarvi@jokijarvi.com

Katso lisää: www.jokijarvi.com



**Jokijärven
Kyläseura**

Kyläseuran näyttely avoinna kylätalolla 2 tuntia ennen näytelmän esitystä

HALUATKO JOPA 6% KORON JA TUOTON RAHOILLESISI ?

Soita heti numeroon 0400 386 420, niin
kerromme lisää eri vaihtoehdoista.

PERUNKIRJOITUKSET

• Ositukset • Perinnönjaot • Testamentit • Edunvalvontavaltakirjat

Kokemuksella, ammattitaidolla ja
kilpailukykyiseen hintaan!

Soita ja varaa aika: 0400 259 085



Kaikki soittaneet
osallistuvat 500 euron
matkalahjakortin
arvontaan 28.12.2024

KARI SIMONEN PALVELUT

OULU • RAAHE • TORNIO • KUUSAMO

info@karisimonenpalvelut.fi • www.karisimonenpalvelut.fi

Pekka ja Seppo

Joskus 60-luvun puolivälissä kaksi poikaa istui kitarat sylissään erään omakotitalon vintissä. Paikka oli Ähtärin Vääräkoski, jossa Seppo asui äitinsä ja mummonsansa kanssa. Pekka on tullut kylään mummoaan. Pekan isä oli Sepon äidin veli ja mummo Elviira Tammilehto tietenkin mummo.

Pojat sahasivat huonoilla itsetehdyillä kitaroillaan Renegades-yhtyeen tunnettu biisiä Thirteen Women. Samalla mummo huusi pojille, että menkää koskenrantaan, sinne on noussut satoja lahnakaloja.

Pojat viskaavat kitarat lattialle ja juoksivat kosken padolle, jossa jo muut kaverit nostivat kookkaita kaloja omiin säkkeihin. Pojat yrittivät tehdä samoin, mutta epäonnistuvat surkeasti ja juoksivat takaisin kitaroiden kimppuun. Opittu biisi imaisi molemmat pojat kovalla tunteella mukaansa ja lahnakalat saivat jäädä kosken padolle omiin ongelmiinsa.

Pekka ja Seppo Tammilehto ovat serkuksia. Tammilehtojen suku oli erittäin täynnä musiikkia, joten oli selvää, että myös serkku-
pojille vastaavat toiminnot olivat tuttuja.

Alku molemmilla oli yhteistä. Seppo polki pyö-

rällään kitara ja vahvistin mukanaan Ähtärin Yhteiskoulun veistosaliin, jossa oli mahdollisuudet soittaa yhdessä. Pekka asui silloin Ähtärin kirkon läheisyydessä.

Pekka Tammilehto oli tuolloin innostunut blues-kitaran soitosta ja syvästä tulkinnoista John Mayalin bluesista. Seppo taas taustojen soinnutuksista, joten duon tyyli soittaa oli selkeä.

Aika kului, mutta serkkujen välit eivät katkenneet. Viihteen alalle molemmilla oli oma polkunsa. Ähtärissä perustettiin bändi, jonka nimeksi tuli Alwari Tuohitorvi, Seppo siihen laulavaksi rumpaliksi. Pekka puolestaan perusti veljensä Antti Tammilehdon kanssa trion nimellä Kalle Kiwes Blues band.

Pekka muutti Helsinkiin ja Seppo puolestaan Tampereelle. Välit eivät katkenneet. Pekka sai veljensä kanssa työpaikan Jussi Raittisen Boys-bändiin, josta nouseminen näkyväksi muusikoksi lähti käyntiin.

Samaan aikaan hänelle kehkeytyi nimi TOPI SORSAKOSKI. Tutustuminen kitaristi Esa Pulliaiseen, teki Pekalle uuden ja lopullisen nousun ja tunnetavuuden suomiviihteeseen.

Pekka Tammilehdon nimi katosi ja suurenkansan tunnetuksi tuli vain nimi Topi Sorsakoski.

Vuodet kuluivat, mutta Sepon ja Topin välit eivät koskaan haihtuneet. Serkut olivat serkkuja. Seppo Tammilehto kirjoitti tekstejä myös Topin levyille. Tunnetuin ehkä Jack Brucen esittämän hitin suomennos Testamentti Sinulle (Theme from an Imaginary Western) ja myös muutamia muitakin.

Tammilehdon Tango-yhtyeen kahden viikon kiertue keväällä 1994 oli hieno ja sen nimi tuli Topin ja Antin isän ja Sepon enon Yrjö ”Tapio” Tammilehdon bändin nimestä. Topi oli kitarassa, Antti bassossa ja Seppo rummuissa. Mukana vielä lisäksi kolme muusikkoa.

Seppo tapasi viimeisen kerran serkkunsa Ähtärin Myllymäen keikalla, muutamaa viikkoa ennen Pekan poislähtöä.

Tarinat Salattu Suru -kesänäytelmästä perustuvat lujasti myös Topin Sorsakosken huikkeen uran tapahtumiin ja mitä siellä on sattunut. Varsinkin laulun valinnat ovat suunnattu juuri niihin. Noin kymmenen vuotta sitten Seppo Tammilehto kirjoitti Salattu Suru käsikirjoituksen,



joka esitettiin tietenkin Ähtärissä. Siellä se sai erittäin mahtavan yleisömäärän ja huikkeen vastaanoton.

Jokijärven kyläseuran tuleva esitys perustuu samaan käsikirjoitukseen mikä aiemmin on ollut, vain pari laulua on poistettu.

Suuren kansasuosikin Topi Sorsakosken urasta kirjoitettu kesänäytelmä Salattu Suru on nimeltään juuri se, mikä kertoo myös hänen yksityisestä elämästään. Se tuo esille myös osan niistä hienoista lauluista, jotka Topi tulkitsee rakastettavalla tyyliään maamme kansan syviin riveihin.

Seppo Tammilehto
Tampere
Joulukuu 2023



Musiikkinäytelmä Topi Sorsakoskesta valloittaa Pölkky-teatterin

Salattu Suru -musiikkinäytelmä kertoo Pekka Tammilehdon matkasta Topi Sorsakoskeksi. Näytelmässä kuvataan Sorsakosken merkittävimpiä tapahtumia matkalla suuren kansan tietoisuuteen ja suosioon. Menestyksen taakse kätkeytyy myös yksinäisyyttä ja kaipuuta kotiseudulle. Kotiseudun kaipuu ja yksinäisyys laittavat mestarin miettimään elämän syvimpiä arvoja.

Käsikirjoittaja Seppo Tammilehdon mukaan

”näytelmän kaikki koh-
tauokset on kirjoitettu todellisten tapahtumien ja Topin kertoman pohjalta. Käsikirjoituksessa on myös asioita, jotka olemme yhdessä kokeneet.”

Pölkky-teatterilla nähtävissä Salattu Suru -musiikkinäytelmässä Topi Sorsakosken roolissa kuullaan ja nähdään Jokijärven oma poika Leo Räisänen. Musiikista vastaa paikallinen orkesteri; kapellimestari ja kitara Heikki Waenerberg, kosketinsoittimet ja sak-

sofoni Matti Waenerberg, basso Tuomo Naumanen ja rummut Pekka Naumanen. Näytelmän rooleissa esiintyy yksitoista eri näyttelijää ja esityksiä on yhteensä 18. Ensi-ilta on 28.6. ja viimeinen esitys 4.8. Lisätietoja esitysohjelma ym. löytyy Jokijärven kyläseuran sivuilta www.jokijarvi.com.

Topi Sorsakoski alias Pekka Tammilehto syntyi 27. lokakuuta 1952 Ähtärissä ja kuoli 13. elokuuta 2011 Seinäjoella.

Salattu Suru -näytelmä on Ähtärin kaupungin kulttuuritoimen tilaus Topin serkulta Seppo Tammilehdon vuonna 2013. Näytelmän ensi-ilta Ähtärissä oli 14.3.2014, joten Pölkky-teatterilla näytelmä tuodaan yleisön nähtäväksi toisen kerran.

Hyvät teatterin ystävät Tervetuloa!

Elsa Ruokangas
ohjaaja

Metsäherrat ja me muut

"Herroja on epäiltävä aina, ja mehtäherroja yli kaiken", on varmaan monelle tuttu sanonta. Eikä se ole turhasta tullut, vaan sille on vähintäänkin vinha perä. Sillä kun Metsähallitus perustettiin 1859, niin liki ensi töikseen mehtäherrat kielsivät kaskepolton valtion mailla. Kaskeaminen oli kuitenkin maaseudun rutiköyhän väestön lähes ainoa toimeentulon lähde vielä 1800-luvulla. Siksi päsen aikaisiin lehtiin lähetettiin kiukkuisia terveisiä herroille. Tällainen kirje on julkaistu Oulun Wiikko-Sanomissa 4. elokuuta 1860.

"Pudasjärwen ja Kuusamon rajalta 16. heinäkuuta 1860. Kyllä täällä kylmällä perällä ja leiwättömän Lapin rajamailla, jossa maa vielä isolla työllä antaa eloa leiwäksi, on nyt suruinen aika; ihmiset surewat ja murehtiwat nälän ja sakan pelossa niin, että tahtovat pääwikaan tulla, sillä metsässä olevat wiljamaat, joista nyt ihmisillä olisi vuoden tulon toiwoa, owat mehtäherrat panneet kirjoihinsa (kieltäneet). Halmewiljelys (kaskeaminen) onkin täällä parhaastaan ollut ollut elatuksen eli leiwän keinona, kun ole monella niin paljon peltoa, että siitä woisiwat elää, ja laweat metsämaat owat wieläkin yhteisiä kruunun kanssa. Nyt kun halmeen wiljelytyö heti otettaneen pois, ennen kuin ennätetän koettaa peltoa saada, niin wissiin tulee surkeus nälän käsissä. Tätä käsittelee Heikki Ollinpoika J - i."

Kaskeamiskiellon voi katsoa olleen myös lähitöläkaus kaupungistumiselle ja 1900-luvun ensimmäiselle vuosikymmenelle kulminoituneel-

le Amerikkaan muutolle, sillä se vei viimeisenkin elämisen mahdollisuuden maaseudun jokivarsilla asustelevilta mökkiläisiltä, sillä heidän oli ihan pakko ruveta katselemaan uutta leipäpuuta pirtin täyteiselle lapsilaumalleen. Aikuistuttuaan he eivät jääneet odottelemaan onneaan, vaan lähtivät etsimään sitä ihan itse.

Taivalkosken sahan vuorrollaan omistaneet oululaiset porvarit Anders Niska, Jacob Fellman, Herman Hedmanson, J. G. Bergbom, Olof Lundström, Leonhard Candelin, August Ekman ja Herman Norblad olivat myös aiemmin tiedon ja voiman lähteillä kuin tavallinen, tilansa omistanut talonpoika. Ensimmäinen tila, jonka oululaiset metsäkapitalistit hankkivat Taivalkoskelta oli Jokelan 850 hehtaarin tilan 30 hopearuplalla, eli nykyrahassa vajaalla 700 eurolla. Pesiön, eli entisen Pappilan tilan 480 hehtaaria heltisi vuonna 1859 320 hopearuplalla, eli noin 7000 eurolla. Jokijärven Tavelan tilan 390 hehtaaria vuonna 1880 3200 markalla, eli 15 000 eurolla ja Polon Saarisen 900 hehtaarin tila myös 1880 3000 markalla, eli 14 000 eurolla.

Kohtalaisen ison osan Hoikkalan manttaalitalasta omistaneet isäni äidin vanhemmat ovat joutuneet myös kauppiaiden ryöväämäksi 1905 340 euron velkasummasta. Isäntä Tuomas Tauriainen koki sen niin kovaksi kohtaloksi, että riutui parissa vuodessa hengettömäksi. Naiset kun ovat lujempaa tekoa, niin vaimo Priitta Sakarintytär os. Väisänen kesti 9. joulukuuta 1912 asti.

Herrat käyttivät kylmästi hyväkseen maanomistajien tiedon puutetta ja kun he tiesivät, että taloissa ei ollut rahaa, niin he koettivat kaikin tavoin saada metsää omistavat isäntäparat velkautumaan joko tervakaupoissa tai sitten omistamissaan kauppalikkeissa velaksi myynnillä. Ja kun aika koitti, niin porvari katsoi aikansa koittaneen, he pakottivat velkautuneen "myymään" tilansa velkamiehelle.

Jo 1800-luvulla tarvittiin metsätyömiehiä ja hevosia sahojen puuhoitoa turvaamaan. Kuinka kurjissa oloissa töitä tehtiin voi vain kuvitella. Vielä nykyäänkin selkosilta löytyvien pikkuruisten kämppien pohjat kertovat paljon. Talvisavotan ensimmäinen työ on ollut salvaa palstan laitaa jonkinmoinen määrittä samalla tiivistetty hirsikehikko. Katoksi on kaiveltu suonlaidasta tukipuiden päälle turvepaakkuja. Nurkkaan on tuotu jonkinmoinen kamina piippuineen ja tehty ritsit ja ei kun tuli uuniin. Ainakin alkuun rajusti usvaa hönkivä asumus ei ole ollut kovin terveellinen asumus. Pahimmillaan nukkuja on jäänyt seinään kiinni. Hevosille ei ole ollut tarjolla kuin kuusenjuuri tai jonkinmoinen kotos. Eli ei kovin hääviä.

Uudelle vuosituhannelle tultaessa olet parantuneet, mutta vain hissuksiin ja kohtelu on ollut yhä kovaa. Kaikki muistavat Kalle Päätalon kertomuksen Hankinnan savotasta Somersydänmaalla Taivalkosken itäosan selkosella vuodelta 1934. Siellähän savotan pääkiho Musta-Pekka, eli Ukko-Nyman raakkasi

Kallen teoksista aamupäivällä puolet ja iltapäivällä vaaleaverinen aputyönjohtaja Parempi-Väisänen loput. Kalle koki tilanteen niin ahdistavaksi, että pakeni työmaalta. Uskon, että Kalle ei ole ollut ainoa, joka on paennut ankaria oloja ja työnjohdon ilkeää vallankäyttöä.

Tehty puutavara on pitänyt olla kolmelta kantilta justiin eikä melkein, sillä "laivassa on sen levyinen ruuma, että pitää olla justiin!" "Mustaa eikä lahoa saa olla yhtään. Kaikki pitää katkoa pois!" on työnjohtaja ilmoittanut. "Vitoapäitä ei sallita ollenkaan. On opittava teroittamaan terä, että ei tule vitopäitä! Oksantynkiä ei sallita! Pieniä ristikoita ei saa tehdä. Minimi 20 pölkkyä!"

Tuohon aikaan vain työnjohdon etukäteen leimattomia puita sai kaataa. "Peuran" eli leimaamattoman puun kaadosta tuli sako, joka vei melkoisen osan jo muutenkin olemattomasta ansiosta. Mutta kun muuta työtä ei maaseudulla ollut, ja jos siellä aikoi asua, niin oli pakko mennä metsään ja saattaa itsensä rikkinaiseksi armottomalla työnteolla. Vasta kuusikymmentäluvulla, 15. helmikuuta 1962 presidentti Urho Kekkosen patisteli radiopuheessaan valtiovaltaa korjaamaan metsätyömiesten heikkoa palkkausta, joka oli Kekkosen mielestä "kansallinen häpeä." Tämän jälkeen tilanne alkoi hiljalleen korjaantua.

Metsäherrat pärjäisivät kuitenkin hyvin. Esimerkiksi vuonna 1938 Oulu Osakeyhtiön työnjohtaja Juho Nikka tienasi kuukaudessa 5610 markkaa (2448 €), työnjohtaja Matti Iskanius vuoden aikana



Suuri selkonen tallentaa kaiken

24 000 markkaa (10 500 €), konttoristi ja myöhempi Taivalkosken vahva mies Arvo Taivalkoski 22 600 markkaa (9 900 €) ja apulaistyönjohtaja Manne Buller kymmenen kuukauden aikana 10 500 markkaa (4 600 €) ja Hankinnan savotan jälkeisinä aikoina Kalle Päätalon kaveriksi muuttunut apulaistyönjohtaja, parempi Väisänen, eli Jaakko Väisänen neljän kuukauden aikana 5 830 markkaa (2 500 €).

Mutta "per aspera ad astra," eli vaikeuksien kautta voittoon on Suomi

kulkenut pitkälti metsien- ja metsäteollisuutensa ja ahkerien ihmisten ansiosta ja saanut luotua näin teollisen perustan hyvinvoinnillemme. Nyt me emme voi muuta kuin kunnioittaa ja kiittää kauniisti menneiden sukupolvien työtä, jossa varmaan on ollut johdatus-takin mukana.

Tuskin olisimme muuten selvinneet.

Veikko Räisänen
pt, jkk



OmaMetsä

**METSÄNOMISTAJA,
VUOSIEN VIISAUS KÄYTÖSSÄSI**

**OmaMetsä - uusi verkkopalvelu
Metsänomistajille**

OmaMetsä on metsänhoitoyhdistysten uusi sähköinen palvelu. Palvelussa hallinnoit vaivattomasti metsäomaisuuttasi ja suunnittelet metsänhoitotöitä yhdessä oman metsäasiantuntijasi kanssa - vaikka suoraan kotisohvaltasi.

Ota palvelu käyttöön osoitteessa Omametsä.fi



**Metsänhoitoyhdistys
Koillismaa**

Talonpojantie 8 B 17, 93400 TAIVALKOSKI • www.mhy.fi
Aila Mikkonen 040 739 1325, Elisa Pesonen 044 493 8603 • etunimi.sukunimi@mhy.fi



Kun kotisi kaipaa uutta ilmettä

**Meiltä löydät huonekalut
kaikkiin huoneisiin.**

Rakennus- ja sisustustarvikkeet,
sähkötarvikkeet, työkalut, lukot, helat jne.
sekä Masi lumenluontityökalut.

- Matot
- Maalit
- Tapetit
- Listatarvikkeet
- Kaakelit
- Laatat
- Valaisimet
- Runkosängyt ja moottorisängyt
- Keittiökalusteet
- Kodinkoneet
- Pultit, mutterit ja yleisruuvit kiloittain

Meiltä saat
asiantuntevaa
ja ystävällistä
palvelua.

TEKNOS

ORIN SÄLEKANDIN OY

TIKKURILA

VM-CARPET

UJPO

Thomart

Miele

TEMPUR



**TAIVALKOSKEN
HUONEKALU JA VÄRI OY**

93400 TAIVALKOSKI ☎ 040 191 0913

huonekalu@javari.fi • www.huonekalujavari.fi



Jokijärven katekeetta ja suomen kielen palvelija

Oulun hautausmaalla lepää kolme Taivalkoskella vaikuttanutta pappismiestä. Yksi on Sakari Matinlassi, v.t. kirkkoherra kirkottomana aikana 1926–1933 sen jälkeen, kun Jokijärveltä Taivalkosken kylään siirretty kirkko oli palanut. Toinen on tämänkin kirjoittajan kastepappi Antti Koukkari, joka oli kirkkoherrana 1949–1954. Sata vuotta ennen Koukkaria vaikutti Jokijärven katekeettana Johan Bäckwall, joka lepää vaimonsa kanssa ensimmäisessä rivissä Intiön vanhan kappelin takana.

Johan (Juhana) Bäckwall syntyi 28. kesäkuuta 1817 talonpojan poikana Haapajärvellä ja kuoli 21. joulukuuta 1883 Oulussa. Hän kirjoitti ylioppilaaksi 1839 ja vihittiin papiksi 1842. Hän oli aluksi apupappina Rovaniemellä, missä hän avioitui kirkkoherra Per Samuel Heikelin tyttären Maria Sofian (1.3.1818–1.8.1885) kanssa.

Rovaniemeltä Bäckwall siirtyi vuonna 1850 Pudasjärven seurakuntaan katekeetaksi Jokijärvellä, jonka hirsikirkko vielä tuoksui uutuuttaan. Katekeetan erityistehtävä oli kansan opettaminen ja sikäli työ oli samaa kuin kiertokoulun opettajalla, mutta vihittyinä pappina katekeetta huolehti myös kirkollisista toimituksista. Erona oli myös, että kiertokoulun opettajan palkan maksoi seurakunta, mutta katekeetalle sen maksoi valtio. Jorma Räisänen kertoo kirjassaan Erämaan temppeli (2018), että katekeetta sai kruunulta 128 ruplan vuosipalkan. Kiertokoulun opettajaa ei vielä seurakunnassa ollutkaan, vaan sellainen tuli vasta 1891.

Bäckwall aloitti Jokijärvellä 27. marraskuuta 1850 ja lopetti 11. huhtikuuta 1853. Jorma Räisänen summaa Bäckwallin työn Jokijärvellä: ”Kahden ja puolen vuoden aikana hän oli ehtinyt kasta yli sata uutta seurakunnan jäsentä, vihki lukuisia pareja ja siunata vainajia. Kirkkosaaressa lepoon jäi myös hänen toiseksi vanhin poikansa Frans Oskar, joka oli kuollut tuhkarokkoon vajaan viiden vuoden ikäisenä.”

Veikko Räisänen puolestaan on kirjannut teokseensa Jokijärvi ja Aukusti yhden Johan Bäckwallin merkittävän aikaansa-

noksen, nimittäin että Jokijärvelle saatiin tulemaan posti joka toinen viikko Koitilan kestkievevarista. Tällainen tiedonkulun nopeutuminen on varmaanakin ollut mullistava askel.

Jokijärven jälkeen Bäckwallista tuli Oulunsalon kappalainen 1855, sitten Oulun kappalainen 1856, Kesälahden kirkkoherra 1864 ja Koiviston kirkkoherra 1869. Vuonna 1876 hän palasi Ouluun, missä hän palveli kirkkoherrana kuolemaansa asti.

Kun Bäckwall päätti kautensa Koivistossa, Uudessa Suomettaressa (59/1876) häntä kuvattiin sanoin, joihin varmasti olisi yhdytty kaikkialla, missä hän oli toiminut. Hän oli ”aina nöyrä ja kohtelias jokaista kohtaan” ja ”woitti kaikkein kunnollisten kuntalaisten mielisuusion ja suuren kaipauksen”. Kirjoittaja toteaa myös, että laajan seurakunnan ainoan papin työtaakka oli vaatinut veronsa: ”Siis ei ihme ollenkaan, että hänen terweytensä sai paljon turmiota, mutta ahkeruutensa ei kuitenkaan saattanut häntä työttömyyteen.” Oululaisetkin olivat tykättyneet Bäckwalliin hänen kappalaiskaudellaan ja halusivat hänet takaisin kirkkoherrakseen. Vaalissa Bäckwall saikin murskavoiton 6262 äänellä toiseksi tulleen ehdokkaan saades- sa 398 ääntä.

Ajan kuluessa Bäckwallin arvostus kasvoi, mitä osoitti, että hän edusti pappissäätyä valtiopäivillä 1867 ja 1877–1878. Siellä hän mm. vastusti kuolemanrangaistuksen palauttamista valtiorikoksissa Raamattuun perustumatomana. Vuonna 1880 Bäckwall sai Keisarillisen Pyhä Annan Ritarikunnan III luokan kunniamerkin ja siihen liittyen aatelistarvon.

Suomen kulttuurihistoriaan Johan Bäckwall antoi suuren panoksen toimeliaana lehtimiehenä. Jo nuorena opiskelijana hän avusti Elias Lönnrotin Mehiläinen-lehteä. Hän kirjoitti myös J. V. Snellmanin perustamaan Maamiehen Ystävään ja oli vielä sen tuotteliain avustaja. Siihen hän lähetti kirjoituksia myös Jokijärven kaudellaan.

Maamiehen Ystävässä Bäckwall antoi usein hyvin käytännöllistä neuvontaa. Eräs otsikko oli ”Millähän

lailla, emäntä kulta, saataisiin voisi paremmaksi” (36/1849). Kirjoituksessa ”Hewoisen suun wioista” (11/1852), hän varoitti ”loihitjoista ja tietäjistä, joilla on senki semmoisia ilweitä eläinten kanssa”. Näiden takia on usein ”hyvä hewoisen iäksi pillassa”. Liekö hän nähnyt tällaista Jokijärvellä?

Ehkä kokemukset Jokijärvellä kirjoittivat tekstin ”Muuan sana kirkko-weisuusta”, jossa hän pohti: ”Tasanen ja kaunis weisuu tekee Jumalanpalveluksen kirkossa hartaaksi. Seki kewytmielinen, jonka ajatukset kirkossa pyöriwät muissa maailmallisissa, herätetään kauniilla weisuulla hartauteen.” (17/1852). Usein hän kirjoitti viinan vaaroista ja ruoski juoppoutta, jolta ei Jokijärvelläkään oltu säästyty.

Merkittävimmän lehtimiestyönsä pappistoimen ohessa Bäckwall teki Oulun Wiikko-Sanomien pitkäaikaisimpana toimittajana vuosina 1854–1865. Hänen kaudellaan lehden sisältö monipuolistui ja se kehittyi myös ulkomaisista asioista sisältäväksi uutislehdeksi. Sen arvostus ja levikki kasvoivat.

Oulun Wiikko-Sanomien oli hengeltään fennomaaninen eli suomenmielinen. Bäckwall oli kansallisuusaatteen innokas kannattaja ja esim. vuoden 1862 alkaessa hän kirjoitti tyytyväisenä, kuinka ”kansallisuuden henki on herännyt kansassamme”. Hän kehotti kuitenkin maltillisuuteen ja korosti historian tuntemisen tärkeyttä, sillä ”kaikkein asiain totuudella [on] historiallinenkin perustus, ja tuskin woipi kukaan oikein asioita, warsinkin maan yhteisiä asioita, selwälle jalalle saada, jos hän ei historiasta tunne, miten asiat sille ja sille kannalle järjestettyinä owat menestyneet.” Suin päin kiihkon vallassa ei pidä rientää, sillä ”monta keinoa menee turhaankin sen wuoksi, ettei niitä perusteellisesti tutkittu ja järjestetty”.

Kansallisuusaatteiden vahvistaminen vaati kansansivistämistä. Bäckwall ajoi sitä voimallisesti ja sydämen asia hänelle oli lainakirjastojen perustaminen myös maaseudulle. Oulussa hänen toimestaan perustettiin kansankirjasto vuonna 1856 tarjoamaan



hyödyllistä luettavaa työvälle. Bäckwall itse hoiti sitä ja siinä oli ainakin alussa satakunta kirjaa. Hän myös valitsi eri kirjastoisiin hankittavia kirjoja.

Bäckwall julkaisi myös kirjan Kuwaelemia Amerikasta: Erään uudistalon asukkaan elämästä (1863) ja sen toisen osan Metsätäjäneito (1864). En ole saanut niitä käsiini enkä siksi tiedä, mihin lähteisiin niiden kertomukset perustuvat, sillä Amerikassa Bäckwall ei käynyt.

Bäckwall oli merkittävä kääntäjä. Hänen tärkeimmät suomennoksensa olivat Sakari Topeliusen Luonnon kirja ja Maamme kirja, jotka yhdessä muodostivat Lukukirjan alimmaisille oppilaitoksille Suomessa. Bäckwallin käänsi myös tanskalais-norjalaisen kirjailijan Ludvig Holbergin komedian Ei ole aikaa (1867).

Luonnon kirja ilmestyi ruotsiksi 1856. Se esitti eläin- ja kasvitieteen, kemian, fysiikan ja tähtitieteen alkeet. Jo esipuheessa Topelius kertoi sen ilmestyvän pian suomeksi, sillä ”ystävyydestä asiaan” Johan Bäckwall oli luvannut kääntää sen. Suomeksi ilmestyi 1860 ja Bäckwall oli joutunut tekemään työn kahdesti, sillä ensimmäisen käsikirjoitus tuhoutui vuonna 1858 Paavo Tikasen talon tulipalossa. Bäckwall oli lähettänyt sen luettavaksi Tikkaselle, joka oli lehtimies ja suomen kielen kehittäjä.

Luonnon kirjasta tuli vielä 1800-luvun aikana 11 painosta, joiden kappalemäärä oli yli 100 000. Kirjan kustansi Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja tähän päivään asti se on SKS:n painetuin ja myydyin teos. Viimeisin painos otettiin 2019. Kirjaa käytettiin vuosikymmeniä kansakouluissa.

Luonnon kirjaa ylistettiin. Sanomia Turusta -lehden mukaan se oli ”kokoon pantu sen tekiän tunnetulla kewiällä ja miellyttävällä esitystavalla. Suomeksi on hywin onnistunut ja selwä. Kuwia on myös siinä lasten mieliksi ja luwun selwitteeksi.”

Luonnon kirjan kääntäminen oli melkoinen haaste, sillä tietokirjallisuutta ei juuri ollut vielä suomeksi ja luonnontieteellinen sanasto ei siksi ollut vakiintunut. Sitä kuitenkin kehitettiin vilkkaasti, minkä seurauksena Bäckwall päivitti uusia painoksia sanastollisesti. Joidenkin ensimmäisessä painoksessa olleiden sanojen olisi melkein toivonut jäävän pysyväänkin käyttöön; esim. nävertäjä olisi hausempi kuin myöhemmin vakiintunut jyrssiä.

Topelius oli hyvin tyytyväinen Bäckwallin työhön ja pyysi tätä suomentaamaan myös Maamme kirjan. Kirjeessä 19.11.1874 Bäckwallille Topelius kirjoitti: ”Jumala on kutsunut sinut kirjoittamaan kaunisten suomen kielten juuri niin koruttomasti ja selwästi, kuin lapsille pitää olla – johon vain harwa, jos kukaan toinen, pystyy.”

Maamme kirjan suomennos ilmestyi 1876, mutta se ei saanutkaan samanlaisia kehuja kuin Luonnon kirjan käännös, vaan sen kieltä moitittiin kankeaksi. Tutkija Kaarina Pitkänen-Heikkilän mukaan kieli oli kuitenkin samanlaista kuin Luonnon kirjassakin. Arvostelu johdatti siitä, että 16 vuoden aikana kirjakieli oli kehittynyt, mutta Bäckwall ei ollut pysynyt kehityksen mukana. Arvovaltainen Yrjö Sakari Yrjö-Koskinen kirjoitti Kirjallisessa kuukausilehdessä (4/1876): ”Bäckwallin [Luonnon kirjan] käännös katsottiin sii-

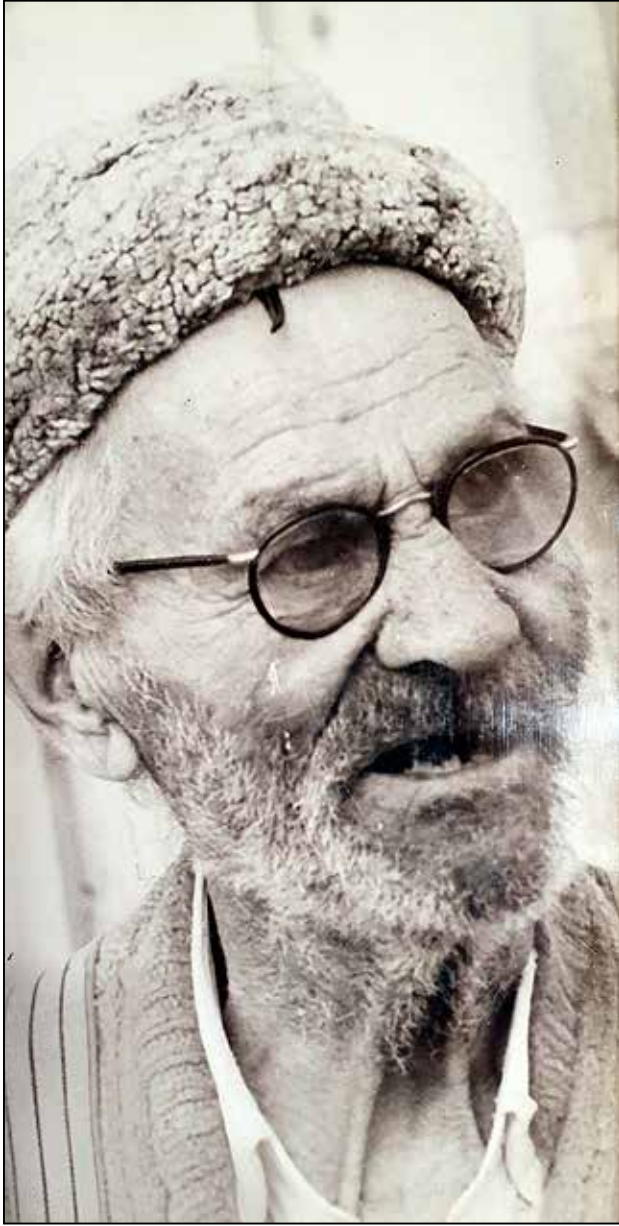
hen aikaan varsin hyväksi, mutta vaatimukset suomen kielen suhteen ovat siitä ajasta paljon nousseet.”

Arvostelun syynä oli Pitkänen-Heikkilän mukaan sekin, että kirjallisuutta oli julkaistu suomeksi jo niin paljon, että siihen uskallettiin suhtautua kriittisesti. Kun sitä oli vähän, uutta kirjaa tervehdittiin ilolla eikä arvostelu oikein tunnut sovelialta.

Kahden vuoden kuluttua Maamme kirja ilmestyi Paavo Cajanderin muokkauksena ja 1900-luvun puolella vielä Otto Manninen uudisti sitä. Muokkauksen kokivat etenkin runot. Vaikka Bäckwall oli jonkin verran runoilut suomen kielellä, runouden kääntäminen ei ollut hänen vahvinta alansa. Hän oli käännöksissään liian uskollinen alkukielelle, kun runoilijan vapauksia ottamalla tulos olisi voinut onnistua paremmin. Jo Luonnon kirjan käännöstyön aikana Topelius oli neuvonut Bäckwallia, että kirjassa olevien runojen kääntämisen asemesta olisi parempi käyttää lukijoille ennestään tuttuja suomalaisia kansanrunoja ja lauluja. Bäckwall ei tätä neuvoa kuitenkaan noudattanut, vaan uskollisesti pitäytyi kääntämään ruotsinkielisissä alkuteoksessa olleet runot.

Voimme olla ylpeitä siitä, että jo seitsemän vuosikymmentä ennen Kalle Päätalon syntymää Jokijärven pappilasta lähti luettavaa suomalaisille. Täällä asui ja kirjoitti Johan Bäckwall, joka ymmärsi suomen kielen merkityksen kansalliselle sivistykselle ja antautui täysin rintojen palvelukseen. Hän ansaitsee muistamisen.

Osmo Buller



Rahdinajuri ja hevosmies
Ville Jooseppi Heiskanen 1884 – 1970.
Ville Kalervo Heiskasen isä.

Hevosmies ja rahdinajuri Jokijärven Simosesta

Ville Jooseppi Heiskanen syntyi Nilsin Jumisen kylällä 15. joulukuuta 1884. Jumisen kylä sijaitsee nykyisin Kuopioon kuuluvasta Nilsin keskustasta noin 40 kilometriä ”luvepohjaseen” Pikku-Jumisen järven rantamilla. Hänen isänsä oli 1858 syntynyt Jooseppi Heiskanen, joka on toiminut paikkakunnalla suutarina ja myös ihmisten asioiden ajajana ja tunnettu taitavana sanan käyttäjänä.

Kaikki muuttui Ville Joosepin elämässä, kun hänen äitinsä kuoli hänen ollessa alun toisella kymmenellä. Jooseppi otti kohta uuden vaimon, jonka kanssa Ville Jooseppi ei tullut toimeen, joten hän jätti kotinsa jo varhain ja ensimmäinen etappi oli kaukana pohjoisessa Savukosken savotoilla. Rankka savotatyö kouli nuoresta pojasta ennen aikojaan sitkeän ja yrittävän miehen. Lapista

Joosepin matka kulki Kuusamoon ja Hännisen taloon rengiksi. Kuusamosta pitäen Ville kulki alkuun lähipitäjien savotoilla teko- ja hevosmiehenä. Myös Muurmannin radan monikansallinen rakennustyömaa tuli tutuksi.

Venäjältä tultuaan hevosmiestaidot omaava mies alkoi rahtariksi ja ajoi kolmella hevosella rahtia Oulusta Kuusamon Paanajärvelle liki kymmenen vuoden ajan ja kävi toisinaan myös jopa Kieretissä Kantalahden rannalla Kierettijoen suussa sijaitsevassa suuressa kauppapaikassa, jossa oli muutama sata asukasta ja jopa lyhyt kadunpätkäkin. Nykyisin hän Kieretti on autioitunut haamujen paikka.

Rahtia on kuljetettu talvitietä pitkin ja myös kesäisin Oulusta Koillismaalle ja Kierettiin hevos- ja pororaitoina ainakin parinsadan vuoden ajan Isonvihan

(1721) päättymisen jälkeen. Yhdessä pororaidossa oli noin 25 poroa, jotka jakoivat vetää noin 4000 kilon kuorman. Poro on ollut rahtiajan alkuaikoina käytännöllisempi pitkällä tiellä umpitaipaleilla kuin hevonen. Mutta sen jälkeen, kun on alkanut olla jonkinmoisia teitä ja niillä kulkijoita, niin hevonen on ollut paljon nopeampi ja käytännöllisempi.

Usein yhtä matkaa turvallisuutensa takia kulkevat raidot tarvitsivat huoltoa raskailla matkoillaan. Sitä varten valtiovalta oli perustanut kestiekvariverkoston kautta Suomen noin 1650. Vastaavaa toimintaa oli ollut aiemminkin: Hämeen härkätiellä sijainneet Killala ja Krouvi tunnetaan 1300-luvulta. Myös pappilat ovat majoittaneet parempiosaisia. Oulun ja Kuusamon välillä on tarvittu ainakin 15 kestiekvaria. Ensimmäinen on ollut

Kiimingissä, sitten Arkalassa, Taipaleenharjussa, Kurenalla, Korentojärvellä, Pintamolla, Jurmussa, Kariniemessä, Siekkisessä, Taivalkoskella, Koitilassa, Inkeellä, Kuoliolla ja Maaselässä. Kuusamosta Paanajärvelle menevän tienvarressa Säynäjässä, Määttälänvaaralla, Vuotungissa ja Paanajärvellä. Myös Jokijärvellä on ollut kestiekvari Hiltusessa.

Hevonen on saattanut yönaikana vaihtaa omistajaa ja Oulusta Taipaleenharjuun tullut hevonen on lähtenyt aamulla samaan suuntaan mistä on tullutkin eli Ouluun eri isännän ohjastamana. Kestiekvareista on saanut yönsijan 1,25 mk (v. 1900 1 markka = 5,12 €), ateria 1 mk, kahvikuppi 0,25 mk, kananmuna 0,25 mk, litra maitoa 0,25 mk, voikilo 3,50 mk ja uuninlämmitys 0,30 mk.

Koillismaalle on kuljettu suolaa, sokeria, jauho-



Kesä 2024 Saijan Lomakartanossa

Päätalon maisemissa

Palvelemme 3.6.-23.8.
klo. 8.00 - 20.00



Lähiiruokaillallinen 5. ja 6.7.
tutustu ja ilmoittaudu
lähempänä ajankohtaa
www.saija.fi




<p>Majoitu huoneistot mökkit revontulikodat</p>	<p>Ruokaile kahvila sekä lähiiruokaa tilauspalveluna ravintolassa ympäri vuoden</p>	<p>Vuokraa fatbike-pyörät maastopyörät kanootit kajakit SUP-laudat</p>	<p>Osallistu luontoaktiviteetit opastettuna sekä omatoimisesti</p>	<p>Kokoonnu ohjelmalvelut, kokous- ja koulutustilaisuudet sekä ryhmämatkapalvelut</p>
--	--	---	---	--

Saija Oy Saijantie 8, 93400 Taivalkoski
[08-847 511](tel:08-847511) info@saija.fi www.saija.fi




ja, narua, vaatetta, kenkiä, rautakaluja ja ylhäisille jotain hienompaa. Ouluun päin on tuotu riistaa, poronlihaa, marjoja ja mereneläviä Koillismaahan pitäjiin Kieretistä. Posti on kulkenut rahdin mukana molempiin suuntiin. Kuljetukset rajan taakse loppuivat kuin seinään Suomen itsenäistyttyä 1917. Vähitellen myös Suomenpuoleinen hevos- ja pororahti loppui kokonaan, kun uusi aika toi auratut tiet ja kuorma-autot 1930-luvulla.

Sotien jälkeen rahtiraidot olivat ehkä jopa romanttinen muisto niitä haikaileville. Rahtityöhön osallistuneilla tuskin jäi mieleen mitään romanttista. Työ kun on ollut talvella kylmää istumisen tökötystä kuorman päällä, josta on ollut pakko nousta kävelemään ja lyömään riivattua hartioilta. Kesällä on matkanteo ollut kolluutusta kintkoissa ja huppurointia pehmeillä suotaipaleilla. Matkaa ovat kiusanneet myös sääskilaumat ja ehkä joskus susi tai karhu on vainunut makupalan ja aiheuttanut sydämen tykytystä. Rahtareilla oli liukulaisia ja varkaita varten myös aseet.

Kuusamo säilyi Ville Joosepin paidanvaihtopaik-

kana pitkään, koska hän oli ihastunut renkitalonsa tyttäreen, jonka kanssa Ville meni naimisiin vuonna 1908, mutta Anna-vaimo kuoli jo 25-vuotiaana 1915. Heille ehti syntyä kaksi poikaa, joista vanhempi, Kalle Leonard, kaatui talvisodassa ja on haudattu Limingan sankarihautaan.

Vihlakkana miehenä Ville Jooseppi on löytänyt uuden onnen säädylisen ajan päästä 1917 ja mennyt naimisiin kuusamolaisen Eeva Kämäräisen kanssa ja he ovat muuttaneet tämän jälkeen Pudasjärvelle. Asuttuaan useassa paikassa he ovat ostaneet talon Pintamolta, joka on saanut nimekseen Heiskanen isäntänsä mukaan. Kauaa ei kauppamiehenä tunnettu Ville Jooseppi ole Pintamalla viihtynyt, vaan on kohta ostanut Loukusasta liki Lomavaaraa Kostonlammin rannalta Takalo-nimisen talon.

Mutta kuten hyvin tiedetään, onni on "veiterä veitikka vaan, eikä se pysy omanasi milloinkaan." Näin kävi Ville Joosepillakin ja toinenkin vaimo kuoli tehtyään sitä ennen hänelle kaksi poikaa. Hän ei kuitenkaan menettänyt elämänuskoaan, vaan hänet vihittiin avioon kolmannen

kerran taivalkoskelaisen Elisabet "Petti" Latvaledon kanssa kesällä 1935. Tästä liitosta syntyi kaksi lasta: Ville ja Kyllikki. Tämä liitto kesti sitten Ville Joosepin elämän loppuun 8. tammikuuta 1970 asti. Sitkeä Elisabet eli 16. joulukuuta 1983 saakka.

Ville Jooseppi vakautui lopulliseen asuinpaikkaansa perheineen 1943, kun hän osti Simorannalta tilan, joka oli osa Yli-Simosen tilaa. Tilalla oli olemassa kehnokot rakennukset, jotka saivat kelvata vuoteen 1951, jolloin perhe rakensi uuden talon ja pari vuotta myöhemmin myös vanha navettarakennus uusittiin.

1930-luvun lopulla Ville Jooseppi sairastui reumatismiin ja hän oli toisten liikuteltavana yli vuoden. Taudistaan hän parantui metsästä haetuilla luonnonlääkkeillä. Ennen Jokijärvelle muuttoa perhe asui kirkonkylällä ja sen jälkeen Isossakummussa. Sota kosketti perhettä erittäin läheltä, kun karannutta vankia etsineet saksalaisotilaat tulivat Pihlajakumpuun ja painoivat pistoolin Ville Joosepin rintaan. Mutta sen pahempaa ei sattunut: aikansa haettuaan menivät seuraavaan mökkiin.



Kievari jossain Oulun ja Kuusamon välillä

Elämä jatkui sodan jälkeen Simosessa savotoilla hevosmiehenä käyden ja kun Ville Jooseppi oli luontainen kauppamies, niin myös hevosaupaa ahkerasti tehden. Kenttäradan purkutöissä hän loukkasi itsensä ja niinpä suvun kolmas Ville, Ville Kalervo, joutui 11-vuotiaana tuuraamaan isäänsä.

Pitkä ja vivahteikas on ollut Ville Joosepin tie Pikku-Sumisen rannalta Nilsiästä Jokijärven Simoseen. Mutta kait se on niin kuin sanotaan: ei se perilletulo ole paljon mitään.

Mutta se matka.

Veikko Räisänen
ptt, jkk

Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan

KELATAKSI

0800 415 720

Puhelu on maksuton 24/7

Tilaa kelakyytisi suoraan TOIVETAKSILLE!

Tilasta tehdessä kerro keskuksen haluamasi auton kupunumero:

KP 1495
Kari Jokela puh. 044 9744 035

KP 1460 Invataksi
KP 1596
Tulja ja Markus Särkelä
puh. 041 310 4224

Tarvittaessa olemme saattajana koko reissun ajan

TAIVALKOSKI - KUUSAMO - PUDASJÄRVI

Kyydit autoille välittää Tampereen Aluetaksi Oy

- Ulkomaalaukset
- Terassityöt
- Kuntoarviot
- Kosteusmittaukset
- Lämpökamera-kuvaukset

Pyydä tarjous!

Syöte Solutions Oy

040 581 9930

syotesolutions@outlook.com

VÄLILANSSIN TUHKIMO

TAIVALKOSKEN NÄYTTÄMÖ ESITTÄÄ

Välilanssin Tuhkimo

käsikirjoitus: Heikki Luokkanen ja Sinikka Sanelma
ohjaus: SS

kesä

Ensi-ilta 29.6.2024 klo 16.00

30.6	klo 18.00
4.7	klo 18.00
12.7	klo 18.00
13.7	klo 13.00
14.7	klo 18.00
18.7	klo 18.00
20.7	klo 18.00
21.7	klo 18.00
26.7	klo 18.00
27.7	klo 18.00
28.7	klo 13.00
9.8	klo 18.00
10.8	klo 13.00
11.8	klo 13.00

Liput: 20 € kortti ja käteinen varaukset 0400 670430

HERKONMÄEN KESÄTEATTERI
Taivalvaarantie 2
www.taivalkoskenteatteri.fi

- Matkahuollon pakettipalvelut
- On-Line Veikkaus
- Tenon luonnon kylmäsavuporo
- KAHVIO
- MYYMÄLÄ

Tarkista aukioloajat Facebookista

TB-JAKELU KOILLISTIE KY

KUUSAMONTIE 10, 93400 TAIVALKOSKI

Puh. 08 841 595, E-mail: taivalkoski@huoltoasemat.teboil.fi

- VARAOSAT
- HUOLLOT
- ÖLJYT
- TARVIKKEET
- KORJAUKSET
- RENKAAT

Autotarvike K&J

Talonpojantie 2, TAIVALKOSKI • Puh. 040 731 6352

Paikallista kiinteistöväilyksen osaamista

TUNTURI LKV

Kumpuniementie 12, 93440 LOUKUSA, www.tunturilkv.com

Kastanja Sankala, LKV, LVV Puh. 040 706 0282
kastanja@tunturilkv.com

Sari Käsmä, FM, LKV, Kaupanvahvistaja Puh. 040 670 9766
sari.kasma@tunturilkv.com

Mika Käsmä, Metsätalousteknikko Puh. 0400 390 016
mika.kasma@tunturilkv.com

TRAKTORIURAKOINTIA Soran-, puutavaran- ja risunajo Lumityöt Halontekoa

TILAUSAJOT 2 x 54 ja 19 sekä 16-paikkaisilla linja-autoilla luotettavasti ja vuosien kokemuksella

Taivalkosken Liikenne

Koneurakointi Lehtoniemi Oy • Puh. 0400 969 712 • lauri.lehtoniemi@hotmail.com

Koiravaljakkosafarit,
koiratarvikkeiden valmistus
ja myynti. 30-paikkainen
pirtti pieniin juhliin.
Mökkivuokraus.
Matkamuistomyymälä.

**Finn-Jann
Huskyfarmi Oy**
Puh. 040 593 2597
info@finn-jann.com


Hyvätasoisia, edullisia mökkejä
aivan Taivalvaaran hiihto-
keskuksen juurella.
Vuokrataan vuoden ympäri!
Kuuharjun mökit
Marko Laitinen 0400 915 386
kiinteistojaba@gmail.com

Oliko Kalle Pääatalo kuningasjätkä

Herkko, Kalle ja Manne olivat tehneet vuoden 1938 syksyllä pöllä Iiviön metsässä Santaholma Oy:lle Tuomas Pääatalon alaisuudessa ja yöpyneet Irninjoen Pajarinsaareissa sijaitsevassa Myllytuovassa. Manne tosin oli ollut mukana vain koulun lomaviikon ajan. Syksyisen ilkeän räntäsateen kiihdyttämä ja työn väsyttämä Herkko oli tullut Kallen luku- ja kirjoitushommiin ruokataulun aikana ja epäillyt, että kenelläkään ei voi olla tuollaisia lukuhaluja. Kalle oli puolestaan riehaantunut tästä ja paukauttanut reikäleipäniivaskan isänsä päähän ja paennut paikalta viitostielle asti ja tenhottanut tiellä kävellessään, että jättää Lars Herman Pääatalon kattilakunnan lopullisesti. Näin ei ollut kuitenkaan käynyt, vaan Kalle oli "tapautunut" tuntolleen ja tehnyt isänsä kanssa sovinnon ja luvannut, että pyysy kattilakunnan turvana niin kauan, että pärjäävät ilman Kallen apua.

Niinpä Kalle hiihteli 1938 keväisen hankikannon selässä Hiltu-Reinon kanssa Murhijoen vartta kohti Turpeisen järveä, joka on joskus menneinä aikoina ollut nimeltään Ylä-Jokijärvi. Herkko ei ollut poikien mukana, sillä hän oli salvamassa kolme vuotta nuoremmalle rakkaalle veljelleen patruunalle kamaripöksää jatkoksi entiselle asumukselle tämän kirjoittajan sedän, eli Hauta-Kupen ajamista tukkipuista Isossa Kummussa. Savottapojat yöpyivät matkallaan ruokalistyensä kanssa tuskailvan ja vätkyilevän Itäpään-Keisarin, eli Aukusti Räisänen huushollissa. Illanhämyssä Kalle katseli Annia ja Anni takaisin, mutta paras hehku heidän välillään oli jo hiipumassa.

Nukutun yön jälkeen matka jatkui Iiviöjärven itärannalla sijaitsevaan Iiviön ökytaloon, johon oli jo kokoontunut joukko työhaluisia pöllinparkkaajia odottamaan työmaan aukeamista. Pihamaalla tuli heti vastaan Aution-Toivo, eli Toivo Räisänen, jonka äiti oli Iiviön tytär. Toivo kertoi Kallelle, että kuinka mukava oli olla uskova-

ja ajella uudella polkupyörällä järven toisella puolen kulkevaa viitostietä pitkin.

Arki koitti heti aamulla, kun jo talvisavotan aikaan pomona ollut Santaholma Oy:n työnjohtaja Tuomas Pääatalo jakoi miehet vuohiin ja lampaisiin ja pestasi parkkuulansseille töihin tarvitsemansa miehet ja lupasi 14 markkaa (1 mk = 0,40 €) pinokuutiolta ja lisäksi vielä, että "Syystalvella parkatut puolipuhkaat metrin pöllit kuoritaan nyt uuvvestaan ja riimaksi! Ja tämä siksi, että semmoisilla puilla on ulkomailla kova kysyntä ja sitä myötä hyvä hinta." "Ja tietysti pitää kuoria höyläpinnalle", ärähtää Kallen kiukkuihin soranajokaveri Iivari Pesonen muutaman vuoden takaiselta viitostien rakennustyömaalta. Tähän ei työnjohtaja enää mitään kommentoinut, vaan lähti menemään edellä ja alkoi jakaa pinoja jäljessään tuleville miehille, joiden sellissä roikkuvista lahoista repusta näkyi koloraudan puinen kädensija ja kirveenvarren pää.

Kalle ja Reino saivat pinonsa Iiviöltä Kolkkojärvelle, eli itäkoilliseen päin. Kalle, joka oli tuolloin vasta 17-vuotias, osoitti heti, että mikä hän oli miehiään; kuorimapukin teon jälkeen alkoi metristen pölkkyjen talven aikana tummentunut pino lyhentyä nopeammin kuin muilla; enemmän kuin kiusaajallaan Pesosella tai savotaan toisena päivänä lentojätkien mukana työmaalle ilmestyneellä Hullu-Väänäsellä.

Ensimmäisten pinojen valmistuttua oli työmaan pomo Tuomas Pääatalo mitannut toimenkuvaansa kuuluvana työnä valmiit pinot ja kertoi sukulaisten rakkaudesta Kallelle väliaikatie: Kalle oli kovin 7,8 päiväkohtaisella pinokuutiollaan (14 mk * 7,8 =

109,20 mk = 43,68 €) ja Hullu-Väänänen 6,0 kuutiota. Kalle olisi saanut tuolloin kahdeksan päivän ansioilla uuden polkupyörän, kuudenkymmenen kilon ruisjauhosäkki olisi irronnut puolentoista päivän töillä ja päivän ansioilla olisi irronnut kaksikymmentäkaksi Väkevä-Matti tokkaa Riitulle.

Tuloksen takana oli pitkä, uuvuttava päivä, Kallen yläkropan sopivuus parkkuuseen ja kovissa töissä hankittu jätkäpoijan hauksesta purskahtelevalle, kuorittavista puista oksat kuorimaterän edessä ritisemällä murtava voima. Miinuksena Luojalta saadut herroille tarkoitetut lihakämmenet, joihin tulleet rakot ja haavaumat värjäisivät kintaiden sisällä olevat mätät vanttut verestä punaiseksi. Lisänä tulivat vielä sivujen ja ristiselän armottomat säröt, jotka helpottivat vain vähän yön aikana. Kaiken perimmäisenä takuuna oli kuitenkin halu näyttää. Ei ehkä niinkään muille kuin itselle, että minä en ole mikään tahansa nuorukainen, vaan minäkin olen ihminen ja olen olemassa siinä kuin muutkin.

Talossa ruokakattilalla käydessään Kalle katseli ihailien talon hieman pulskaa, iloista tyttöä kauempaa, mutta oli pudottaa kahvikupin käsien tärinän takia tytön ollessa likellä. Hän oli kova itselleen, mutta kaipasi läheisyyttä ja lämpöä, kauneutta ja rakkautta. Sitä ei heidän välillään ehtinyt syttyä, kun savotta oli jo ohi ja parkatut puut jäivät odottamaan uittamista. Kaunein rakkaushan on aina täyttymätön.

Iiviöltä paluun jälkeisenä lauantai-iltana Kalle ja Kurtti-Reino hiihtivät Jaamantietä Vaaralaminkylän Vehkalaan seu-

roihin. Aiemmin talon oli omistanut tämän kirjoittajan äidinäiti Maria, joka kuitenkin miehensä Eljaan kuoltua oli joutunut luopumaan talostaan. Uusi isäntä oli tullut Tyrämäen Kalastajasta ja emännäkseen Jussi Räisänen oli ottanut Päävaaran Vitikosta Kallen kummin Fiinu Karjalaisen ja heille syntyi paljon aikaansaava neljän pojan ja yhden tytön tuohon aikaan lyhyt sisarusparvi.

Kalle joutuu Vehkalan pirtissä uskonnollisen lumon valtaan ja on ihan kinttaalla, että pirtissä paikallaan transsissa hissuttava Lamminiemen Armas, sukuaan Manninen, ei saa Kallelta lupaa siunata syntejään anteeksi. Myös Vanha-Majava, aikoinaan Ylä-Iijoen parhaaksi pölkkymieheksi mainittu, pyytää Kallea uskovaisten joukkoon: "Jumala kuhtuu nyt sinnua. Hän ei kutu monesti." Reino huomaa Kallen tilan ja koppaa kaveriaan käsipankasta ja haalaa hänet ulos. "Kuuletko sinä? Elä ennää älliste! Nyt joutuin ulos!"

Kallen seuraava työmaa oli Kauhaperässä vain parin kilometrin päässä kotoa. Kalle selvittää pienehköön parkkuutyömaan mieli rauhallisena ja virsiä hyräillen ja tienaa siinä oheksa 549 markkaa (219,60 €). Tämän jälkeen kesäntulo on edennyt niin, että Kalle lähtee Herkon kanssa kohti Iiviötä, josta Herkko on ottanut uhkatiukalle tinkäämansa talvisavotan puiden pommausurakan Santaholman piiripäällikkö Toivo Vahtolalta. Mennessään he ottavat Murhiniemestä Iijoen Uittoyhdistyksen keluveneeseen tarvikkeineen, jonka avulla he uskovat saavansa puut hinattua pieninä lauttoina, eli pyräinä Irninjokeen, josta Uittoyhdistys ottaisi ne huostaansa.

*Toivo Räisänen syyskuun 18 p:nä 1938
Ylä-Jokijärvi.*

"Parempi Väisänen" on ollut kynämies


**Kauppa
jo 140 vuotta!**
Verkkokauppa
avattu!

**Jalavan
Kauppa
JA PIRTTI-
KAHVILA**
Puh. (08) 841 005
jalavankauppa.fi

Uudistunut
S-MARKET
**Tervetuloa
ostoksille!**

S-market Joki-Jussi
Kauppatie 11
93400 Taivalkoski
Puh. 050 311 6975
Ma-la 8.00-21.00
Su 10.00-21.00

KOILLISMAA
**MEILTÄ
SAAT
BONUSTA**
s-kanava.fi

KAUPAT
s-kaupat.fi
tee ostoksesi netissä
ja hae valmiit ostoksesi
kassalta


**Lounaskahvila
BRIIMA**

Konepajantie 1, 93400 Taivalkoski
Puh. 045 8090 717, lounaskahvilabriima@gmail.com
 Lounaskahvila Briima  lounaskahvilabriima


**ASUNTOHOTELLI
RUSKA**

Puh. 040 582 7789

**Tarvitsetko rakentamiseen
liittyvissä asioissa apua?**
Ota yhteyttä niin toteutamme toiveesi!


Käytössämme
myös
nosturiauto ja
kaivinkone

ESA SÄRKELÄ KY

Posiontie 39, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 581 0386, 040 580 8068
esa@esasarkela.fi

Lisäinfoa: www.esasarkelaky.fi



livion savotan lanssipaiikat 1938

Mennessään he yöpyvät Itäpään-Keisarin, eli Aukusti Räisäsen talossa. Aukustin emäntä on Aukusti "Ukkeli" Pääatalon sisar. Keisari on kiusannut vaimonsa avion aikana niin pahoin, että hän päästelee ukolleen enää vain äkäisiä tirahduksia kumarasta asennostaan. Talossa Kalle kiinnostavat tietysti tyttäret Anni ja Maake, sekä juuri tuolloin taloon töhinpestattu ja kutsuvasti hymyilevä Hilikki.

Nukkumisesta ei tahdo tulla mitään, kun Herkon muniin ja muuallekin eksyy luteiden armeija ja kaikki kuuntelevat Herkon yöllistä tuppurointia naurujaan pidätellen. Lopulta Kalle ja Hilikki pääsevät karkaamaan aiemmin sopimalleen hellyysretkelle rannalla olevan ladon heinärintuukseen. Pusuja vaihdetaan ja halitaan, mutta Hilikin käyttämän sanonnan mukaan heillä ei tällä kertaa vetase, mutta he sopivat rehvit muutaman viikon päähän.

Aamulla Herkko ja Kalle äyskäröivät täyttyneen veneen ja sauvovat kuluveneensä Irninjoen lansseille lähelle Pajarinsaaria ja alkavat pommata pinoja

virran vietäväksi. Kalle äityy julmettuun työtahtiin ja Herkko joutuu välillä istumaan ja punomaan sätkiä väsymyksestä vipattavilla jäykillä sormillaan. Isänsä ehdotuksiin siitä, että onko heidän yökortteerinsa Kenttälän vai Iivion talo, Kalle vastaa tekemällä töitä yhä hurjemmin. Vasta aamuyöllä Kalle hellittää ja sanoo nukkuvansa työssä ääressä ja kallistuu lätsä polsterinaan pehmeälle sammalikolle. Niin tekee myös Herkko ja lämmin Aurinko tavoittaa heräävät uittomiehet ollessaan jo korkealla.

Illalla he menevät Iiviölle ja syödessään pöydän ääressä kuivalihasoppaa Kalle kainostelee taas viereensä lehteä lenaamaan jäänyttä pulskaa tyttöä. Syömisen jälkeen uupuuneet tukkilaiset nukkuvat aamuun. Seuraavan päivän aikana he saavat Irninjoen pinoa pommattua ja siirtyvät kauniissa illassa Iivion taloon. Syötyään he aloittavat Kallen tahdon mukaan illalla toisen työpäivän Iivion rannalle ajettujen pinojen veteen panossa.

Kalle kiusaa väsynyttä isäänsä armottomasti Taljakosken sahalla käynnin

aikaisista sauvomisista Iijoella, Pihlajakummun piian "mätös" -nöyrytyksellä, hänen luku- ja kirjoitushalujensa halveksimisesta ja urheiluharrastuksestaan. "Näin pommata luku- ja urheilumies!" Herkko sortuu nyyhkään ja Kalle kaduttaa riehumisensa ja voimiensa näyttämisen. Isälleen pelastuksena, hän toimittaa Herkon kuluveneelle päästämään tukkilautat virinneen itätuulen mukaan. Kalle pommata yksinään 500 pino-kuutiota (kiintoina 350 m³), tosin puolet siitä solahtaa Iivijärveen pääpuiden katkomisella, mutta sittenkin määrä on iso, kun menossa on jo toinen työtuuri yhden vuorokauden aikana.

Jokijärvellä isä ja poika uittavat Santaholman puut ja sitten he siirtyvät Tyräjärvelle Jalmari Pääatalon roikkaan ja ovat nyt jo isomman uittoporukan jäseniä, joka toimittaa yhtiön tarvitsemat puut Tyräjä Iijoen yhtymäkohtaan Kentännänään. Siitä uittajatkat laskevat täydellä palkalla Taivalkoskelle ja rantautuvat Putaanmutkassa. Nukuttuaan yön Lehon-Porvarin tallin vintillä Kalle saa uittotoistään Tuomas Pääatalolta 2089,55 markan (835,82 €) tilin. Herkko kuittaa Santaholman piiripäälliköltä Toivo Vahtolalta heidän yhteisen tilin Iivion uitosta 6027,85 markkaa (2411,14 €).

Herkko pääsee Karvo-Kallen kyydissä Jokijärvelle, mutta Kalle haluaa ajaa Herkon Karvo-Aarolta ostamalla uudella pyörällä. Uhkatiukalle Herkon tinkaama pyörä maksaa 850 markkaa ja on ensimmäinen uusi pyörä Kallioniemeen sitten Viktoria Verken. Uusi pyörä kulkee keveästi Jokijärven tietä renkaat sihisten hänen polkiessaan elämänsä ensimmäinen suklaalevy taskussaan. Sen hän syö jo Konihaudan kohdalla, mutta sinnittelee sulatejuustopaketti taskussaan Haapovaaran päälle, jossa Kalle syö sen yhdellä istumalla.

Hän kokee samaa kuin reilut pari vuotta aiemmin saatuaan täyden tuntirahan Kalajoen uitosta ja ottaessaan itsestään kuvan Taivalkosken kirkolla tulvavettä kuohuva puro takanaan jätjän kampeissa. Nyt kuva olisi jo paljonkin erilainen. Onhan hän pari vuotta vanhempi, voimakkaampi ja kokeneempi.

Oikea Kuningasjätkä.

Veikko Räisänen
pt, jkk

Jokijärven Savotat 1938

Juho Kangasala	317.75
Aug. Aho	760.51
Antti Väisänen	4807.55
Kalle Pääatalo (Kuninkaanpuu)	2089.55
Juho Pääatalo	2811.20
Juho Pääatalo (Kuntala)	1210.85
Aug. Räisänen (Kallio)	964.10
Kalle Latvalehto	1348.75
Juho Pääatalo	3034.10
Kalle Pääatalo	3011.75
Uuno Räisänen (Tamm)	3793.50
Antti Kuitto	4500.-
Erno Laitanen	232.50
Janne Laitanen (Pääatalo)	460.55
Uuno Kuitto	2184.90
Aug. Aho	41.85
Erno Pääatalo	2131.60
Jokimies Niissimäki	679.50
Kalle Pääatalo (Pää)	526.55
Juho Pääatalo	3568.75
Uuno Kuitto	989.75
Antti Kuitto	392.35
Juho Pääatalo (Pää)	1132.55
Erno Pääatalo	216.75
Kuitto Pääatalo (Pää)	3532.10
Erno Pääatalo (Kuninkaanpuu)	2890.05
Juho Pääatalo (Pää)	2841.95
Uuno Kuitto	2078.25
Uuno Pääatalo	2830.20
Kalle Pääatalo	214.20

Kalle Pääatalon ansiot Tyräjoen uitosta 1938

Jokijärven Savotat 1938

Aug. Latvalehto	765.-
Juho Väisänen	2015.45
Antti Kuitto	438.55
Uuno Kuitto	3254.-
Erno Latvalehto	1403.-
Uuno Kuitto	1046.-
Juho Pääatalo	153.25
Uuno Kuitto	630.75
Juho Pääatalo	6027.85
Juho Pääatalo (Tamm)	1355.-
Uuno Kuitto	152.-
Uuno Pääatalo	184.25
Kalle Aho	946.95
Erno Pääatalo	2144.20
Uuno Kuitto	2614.90
Uuno Laitanen	3686.25
Juho Pääatalo	5813.65
Uuno Kuitto	1631.50
Uuno Pääatalo	4838.55
Uuno Pääatalo	4007.10
Uuno Pääatalo	909.-
Uuno Pääatalo (Kuninkaanpuu)	671.95
Juho Pääatalo (Kuntala)	1452.25
Uuno Pääatalo	1857.45
Kalle Pääatalo	1127.70
Juho Pääatalo	772.10
Uuno Kuitto	411.20
Uuno Pääatalo	1187.20
Juho Pääatalo	2342.75
Uuno Pääatalo	695.50
Uuno Pääatalo	125.90
Juho Pääatalo	1324.10
Kalle Pääatalo	716.20
Juho Pääatalo	820.10
Uuno Pääatalo	850.-
Uuno Pääatalo (Kuninkaanpuu)	3175.-

LIIVION UITTO ISÄ KALLE + HERKON

Hermannin ja Kallen yhteinen uittotili Iivio uitosta 1938, jonka Herkko kuittaa Tuomas Pääatalon talossa



Urheiluhieroja
Ritu

Ritva Räisänen

Puh. 050 5427 889



Palvelemme: Ma–Pe 9–17, La 9–13
Kauppatie 11, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 480 8000
www.taivalkoskenapteekki.fi

**KIINTEISTÖNVÄLITYSTÄ
POSIOLLA JA TAIVALKOSKELLA**
LKV-POSIO

Susanna Jääskö • Puh. 040 1780 140
www.lkvposio.fi • susanna.jaasko@lkvposio.fi

TAKSI 1+8
henkilöä



Risto Keränen
Hietalantie 4 B
93540 TYRÖVAARA
piston.taksi@gmail.com
0400 389 344

Pihla
Varmasti hyvä.



**Laadukkaat
ikkunat ja ovet
ammattitaidolla**

Varaa maksuton arviokäynti
Pihla-jälleenmyyjältäsi!

Rak. Palvelu E. Pulkkanen Ky

Edustaja Hannu Parkkisennleml
Puh. 0400 205 230
hannuparkki@gmail.com

**MONIPUOLINEN
TEKNIIKAN TAITAJA**

- Kylmäkonetyöt
- Sähkö- ja automaatiotyöt
- Maa- ja ilmalämpöpumppujen huollot
- Ilmalämpöpumput asennettuna



**SÄHKÖLAITEHUOLTO
KIVELÄ**

Posiontie 48 B, 93400 TAIVALKOSKI

0400 283 405

hannu@sahkokivela.fi www.sahkokivela.fi

Heinähäkissä evakkoon

Syyskuun ensimmäisenä päivänä koululaiset kirsasivat iloisina koulutielle. Mutta jo tunnin päästä he tulivat takaisin. Veljeni Erkki etunenässä huusi jo porstuassa tullessaan:

– Äiti, äiti mejän pittää lähteä evakkoon heti.

– Sus siunatkoon mitä sinä puhut? Mullahan on tässä leipomiset kesken

– Niin, mutta Romppasen Veikko kiertää joka talossa, että nyt on lähettävä.

Eikä mennyt kauaakaan, kun Veikko tuli ja sanoi:

Nyt pittää kaikkien jokijärveläisten kokoontua meille Romppaseen viimeistään huomen aamuksi. Kuorma-autot tulloo sieltä hakemaan kirkolle ja sieltä eteenpäin.

No, äiti teki leipomiset valmiiksi ja sitten pakkasimme vähän lämpimiä vaatteita ja liinavaatteita pahvilaatikoihin. Vanhin veljeni Olavi lähti kolmen lehmän kanssa kirkolle, jossa ne koottiin yhteen laumaan evakkomatalle.

Seuraavana aamuna aikaisin lähdimme veneellä järven yli Romppaseen, joka oli iso ökytalo maantien varressa. Äiti oli pakannut tuoret ruisleivät pahvilaatikoon, joka oli minun edessäni veneessä ja tuoksuivat hyvälle.

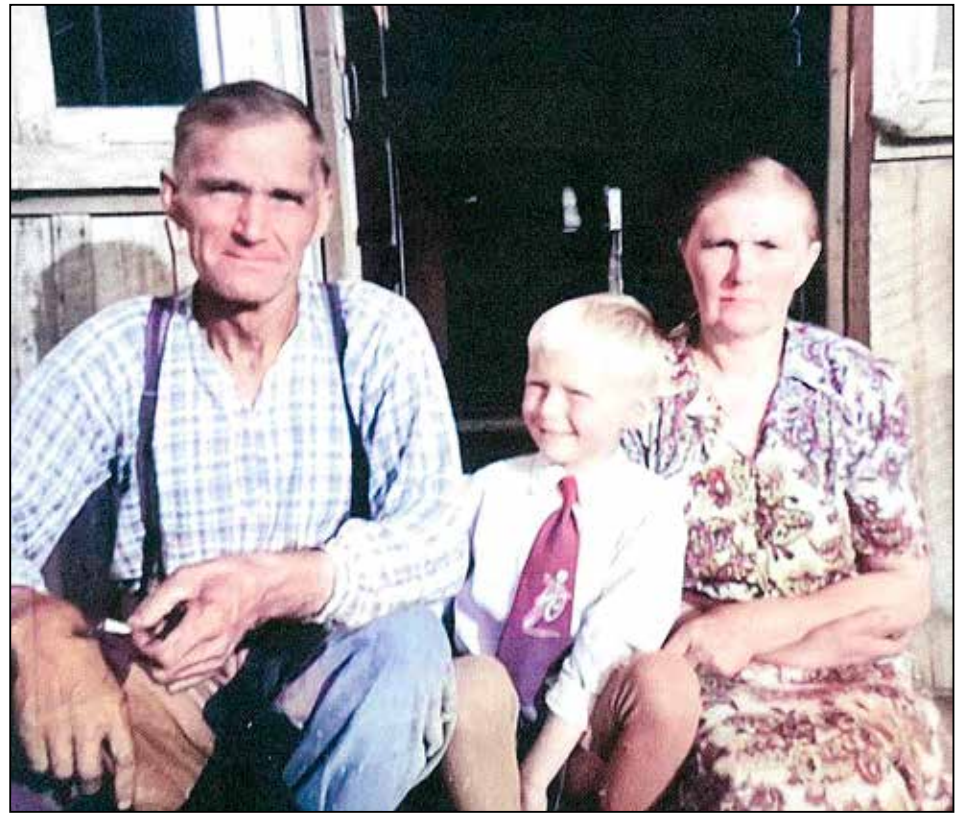
Romppaseen oli jo kyläläiset kokoontuneet, etupäässä naisia ja lapsia. Miehet olivat jo rintamalla. Ootimme monta tuntia, mutta mitään kuljetusta ei tullut. Sitten tuli yksi vanha pappi hevosen ja heinäkuorman kanssa ja sanoi:

– Se kuorma-auto on rikki tuolla viijen kilometrin päässä, eikä tiijä saako sen korjattua ihan heti... Joten lähtekää vain kävelemään kirkolle. Hevoskuski oli äidille tuttu ja äiti kysyikin siltä

– Etkö ottaisi tämän 5-vuotiaan tytön kyytiin, kun ei se jaksa kävellä. Jätä tyttö vaikka Haapovaaran taloon sinne lähelle kirkonkylää.

Niin minut istutettiin heinäkuorman päälle ja pappi laittoi hevosele haisevan pompan ympärilleni. Matka oli noin 20 km, ja se tuntui ikuisuudelta. Oli jo ilta, kun äiti tuli kävellen kahden veljeni ja siskoni kanssa.

Kirkolla majoituspaikkana oli Leon porvarin pirtti, joka oli tupaten täynnä.



Impi, Janne ja Antero Juurikkaniemen rappusilla 1953

Aamulla päästiin sitten kuorma-autolla Ouluun. Paleli aivan kamalasti, vaikka lotat olivat antaneet vilttejä meidän käyttöön. Oulussa mentiin isoon koulurakennukseen, joka oli sotilaskasarmia vastapäätä. Ikkunasta katsoimme, kuinka sotilaat marssivat tahdissa ja lauloivat. Lotat tarjosivat meille ruokaa ja ensimmäisen kerran sain maistaa tomaatteja. Mutta eihän ne maistuneet millään. Joku sanoi, että pitää laittaa suolaa ja toinen sanoi, että sokeria.

Toisena aamuna meidät komennettiin rautatieasemalle jatkamaan matkaa Kestilään. Sotapoliisit tulivat auttamaan nousemista härkävaunuihin. Yksi poliiseista otti minut syliinsä ja minä tappelin vastaan. Itkin ja potkin ja löin nyrkillä leukaan. Pelkäsin, että äiti jättää minut taas. Härkävaunuissa ei ollut istuimia ollenkaan, vain olkipaaleja, jotka levitettiin lattialle.

Kestilässä meidät sijoitettiin isoon maalaistaloon. Isäntä oli invalidi ja käytännössä emäntä johti koko taloa. Heillä ei ollut lapsia ollenkaan, mutta oli kaksi piikaa ja yksi renki, sekä vielä venäläinen sotavanki Nikolai. Talossa oli mahattavan iso pirtti. Meidät sijoitettiin pirtin päätyyn ja sitten oli isot kangaspuut ja sen takana nukkui Nikolai.

Äiti valvoi ensimmäisenä öinä, kun hän pelkäsi, että Nikolai tappaa meidät yöllä.

Talossa oli paljon karjaa ja kaksi hevosta sekä aivan ihana valkoinen varsa. Siellä oli myös erikoinen sähköpaimen, joka oli semmoinen piikkilanka-aitaus, josta lehmät eivät päässeet pois. Perunat olivat vielä nostamatta, joten meidän perhe osallistui perunatalkoisiin. Talon läheisillä ojanpenkoilla oli älyttömästi puolukoita, niitä poimimme pitkin syksyä. Talon emäntä oli mielissään, kun annoimme suurimman osan heille.

Yhtenä yönä äiti näki unen, että lokakuussa taas omasta kupista velliä syödään. Ja niin kävikin. Pääsimme takaisin kotiin. Mutta itku pääsi kaikilta, kun näimme sen hävityksen mikä kotona oli. Pirtin pöytä oli rikottu kirveellä kahtia, samoin patoja ja kattilat. Yksi ikkuna oli rikottu ja ompelukone heitetty järveen, jonka löysimme vasta seuraavana kesänä.

Senja Jahnukainen
o.s. Räisänen



Sirkka os. Partanen ja Olavi Räisänen hääkuvassa kesällä 1953

Jouluaatto 1945

Jouluaaton valoisa aika oli lyhyt. Pakkasta oli toistakymmentä astetta ja lunta yli puoli metriä, Pirtin päädyssä kasvava koivu oli kauniisti huurteessa. Sen päällä oli kuin morsius-huntu.

Meidät pienimmät lapset, minä (6) ja veljeni Erkki (8) oli hätistetty ulos pois äidin ja isonsiskon tieltä, kun he

leipoivat ja laittoivat ruokaa.

Alkoi jo hämärtää, kun äiti huuteli tuoreen pullan syöntiin.

Ihana tuoksu leijaili pihalle asti.

Minulla oli kippurakärkiset saappaat täynnä lunta. Olin kaatunut las-kiessani suksilla poikien

tekemästä hyppyrimestä. Siinähan piehtaroin lumesa, enkä päässyt ylös ennen kuin Erkki tuli apuun.

Vanhin veljeni Olavi oli hakenut kuusen metsästä ja sovitteli sitä itse tekemäänsä puiseen jalkaan.

Iltapäivä tuntui kauhean pitkältä. Tehtiin kuusenkoristeita, käytiin saunassa ja syötiin.

– Tuleeko pukki varmasti meille? tivasin äidiltä.

– Kyllä se tulee. Käyn vielä heittämässä lehmille ylimääräisen annoksen heiniä.

Äiti tuli takaisin pirttiin ja kohta sen jälkeen kuului koputus ovelta. Lihavanlainen pukkihan sieltä vyöryi sisälle nurin käännetty turkki ja karvahattu päässä.

Minua rupesi jo siinä vaiheessa epäilyttämään, joten pukin normaali kysymykset meni ohi korvien. Katselin pukin käsiä, kun hän jakoi lahjoja.

Nykäsin äitiä hihasta ja hätäntyneenä sanoin:

– Miten pukilla on naapurin Lempin kätet ja samanlainen sormuskin – ja kato! Nuo lapikkaatkin on Lempin.

– Ole hiljaa! No, pukille on vain sattunut samanlaiset, toppuutteli äiti.

Kauhea pettymys valtasi mieleni. Joulupukkia ei ollut olemassakaan, sehän oli vain naapurin Lempi.

Epäluuloni varmistui, kun pukin lähdettyä viiden minuutin päästä Lempi tuli sisälle maireasti hymyillen omassa vaatteissaan. Siinä meni lapsuskoni joulupukkiin.

Meinasi jäädä lahjatkin avaamatta, kun harmitti niin vietävästi.

Paketista löytyi villasukat, punainen emalimuki ja karkkipussi. Taisikin olla elämäni ensimmäinen karkkipussi, jonka sain syödä ihan yksistään.

Senja Jahnukainen
os. Räisänen



Rippityön mallia 1953, Juuttujen kirjoittaja Senja Jahnukainen os. Räisänen

KULJETUSLIIKE
Tyni Oy
TAIVALKOSKI

AUTO 0400 232 546
JARMO TYNI 0400 255 023
TYNIOY@GMAIL.COM
WWW.TYNI OY.FI

MJ Härkönen Oy
Puh. 040 733 6390, 0400 386 597
matti.harkonen@hotmail.fi

PRO MAN
Tuomo Vääräniemi
Edustaja
040 586 3389

Suomen Teollisuusvaate Oy
Puh 0207 30 3003
teollisuusvaate.fi

IDG-Tools
Edustaja
040 705 2940

Suomen TEOLLISUUSTYÖKALUT OY
Puh 0207 30 3000
idg-tools.com

Laadukkaat:

- LUMITYÖT
- KAIVUTYÖT
- PIHATYÖT
- KUNTAN ASENNUKSET

KKA Koillismaan Kaivu ja Auraus Oy
Pasi Kivimäki 0400 585 038
Risto Moilanen 0440 657 033

ULKOREMONTIT
SISÄREMONTIT
UUDIS-RAKENTAMINEN

Pienet ja isot työt

Ota yhteyttä
040 965 0056

RMP
KARJALAINEN OY

Kyösti 040 965 0056
Lasse 0400 328 925
rmpkarjalainen@gmail.com

- Laadukkaat kesäkukat
- Puutarhatarvikkeet, siemenet, lannoitteet
- Monivuotiset perennat sekä koriste- ja marjapensaat

Ota yhteyttä ja kysy lisää!

Pesiölä
PUUTARHA OY

Pesiöläntie 21, 93400 Taivalkoski, Puh. 0400 518 080
puutarha@pesiola.fi www.pesiolanpuutarha.fi

@pesiolanpuutarha @pesiola

- Tasokkaat mökit (40 vuodep.)
- Savottamuseo ja uittoperinnettä
- Venevuokraus
- Opaspalvelut
- Luontoretiket kesällä ja talvella
- Muut oheishjelmäpalvelut (kalastus- ja metsästysluvat)

Tervetuloa viihtymään, luonnon ja kulttuurin pariin!

Jokijärven LOMAT
Simosentie 29, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 847 424, 0400 225 331
jokijarvenlomat@suomi24.fi
www.jokijarvenlomat.net



Uusvanha savupirtti 1600-luvulta 2000-luvulle

Vuoden 2023 Avviisissa kertoilin Tyrämäen savupirtin kunnostamisesta. Nyt se seisoo valmiina kertomassa omaa historiaansa Tyrämäen ympäri kiertävän ja järven rantaan myötäilevän kylänraitin varressa, johon asutus on keskittynyt.

Jokijärven ympäristöhän on luokiteltu maakunnallisesti ja Tyräjärven puoli valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Jokijärvellä asutus on keskittynyt järven keskelle työntyville niemille sekä Päävaaralle ja Simoseen. Tyrämäen kylämaisema on muuttunut paljon sadan vuoden aikana rukiinviljelystä siihen liittyvine kasantoineen, ohran viljelystä ja laiduntavista lehmikarjoista tarhattuihin porokarijoihin.

Sata vuotta sitten heinät korjattiin suoniityiltä, peltoheiniä saatiin vain pientareilta ja ojista. Nykyisin Tyrämäen pellot kasvavat heinää niin nautakarjan kuin porojenkin ruuaksi. Myös perunan kasvatusta on kutistunut vain kotitarpeviljelyä varten.

Tyrämäen tietä kulkiessa kannatta etsiskellä vanhoja rakennuksia, ennenkaikkea savupirttiä. Sen katolla tuulen suuntaa ilmoittaa tuuliviiri jossa on vuosiluku 1679.

Savupirtti on joidenkin arvioiden mukaan peräisin 1600-luvulta. Se on siirretty 1920-luvulla nykyiselle paikalleen heinäladoksi. Se on ollut jo ennen siirtoa kauan pois asuinkäytöstä, koska siihen ei ole koskaan lisätty lasi-ikkunoita. Siirron yhteydessä rakennus on koottu entisiin salvoksiinsa siten, että hirsien entiset ulkopinnat ovat nyt sisäpuolella. Se näkyy selvimmän räppänä-aukoissa, joissa juoksuluukkujen paikka on nyt seinän ulkopuolella. Samassa yhteydessä sivuseinään on lisätty ovi-

aukko ja päätyseinässä, harjan alla olevaa ovea on levennetty. Päätykolmio on myös uusi, alkuperäistä jyrkempi.

Ylipirtti on Sorosen ohella Tyrämäen ja koko lähiseudun vanhimpia asuinpaikkoja. Kun Venäjä tunnusti vuonna 1595 solmitussa Täyssinän rauhassa Kainuun ja Peräpohjolan alueet Ruotsin omaisuudeksi, alkoi myös yllisen Iijokivarren asuttaminen. 1600-luvun alussa Tyrämäellä asuivat Juho Soronen ja Matti Vesainen. Aiemmin alueella on tietävästi asunut joku Siira, joka olisi ehkä ollut Ylipirtin ensimmäinen asukas ennen Vesaista ja paikan perustaja.

Ritva vei minut katsomaan vanhan Ylipirtin huoneita ja esitteli appensa Aukustin aikoinaan saamaa kunniakirjaa suvun jäsenistä alkaen vuodelta 1679. Oulun läänin Talousseuran johtokunnan myöntämä kunniakirja on päivätty 15.12.1951 ja siihen liittyy myös savupirtin katolla oleva viiri jossa on vuosiluku 1679. Tätä samaa sukuheimoa on Taivalkoskella todella paljon ja maailmalla vieläkin enempi. Kunniakirjassa on mainittu 8 sukupolvea, sen jälkeen isäntänä on ollut vielä Ilmari ja nyt tehtävää hoitaa Ritva Räisänen eli Ylipirtin Ritva.

Tätä savupirttiä saateltiin kuntoon Paulamyrskyn jäljiltä syksyn 2022 ja kesän 2023 kynnyksellä. Viime silauksena oli syksyllä 2023 viirin kiinnitys katon harjalle. Historialliseen rakennukseen kuuluu myös aikakapseli ja siihen saatiin nimikirjoitukset savupirtin valmistumisjuhlaan osallistujilta. Voisikohan sadan vuoden kuluttua joku löytää sen savupirtin piilosta ja lukea ja tutkia siihen kätettyjä arvoituksia?

Lattiatalkoot

Aurinkoisena kevätpäivänä, 19.5.2023, kun jäät olivat Huononperästä jo sulaneet, kokoontui 13 talvesta toipunutta kyläläistä Ylipirttiin aamukahveille. Ajankohtaistaisuuksien jälkeen siirryttiin savupirtille ja todettiin että nyt on aika siirtää vanhat lattiahirret pohjapuineen ulos kuivumaan. Samalla kuitenkin todettiin että aika oli syönyt ne siihen kuntoon että tilattiin Ari-sahurilta uudet lattialankut.

Tukkisaksia ja vankkaa ukko- jos akkavoimaakin tarvittiin, että satoja kiloja hirttä kiskottiin irti ja ulos pirtistä. Savun haju leijui nenään niitä liikuttaessa, savupirtissä kun oltiin. Vanhat lattiahirret Ritva kesän aikana sahasikin moottorisahalla polttopuiksi.

Mikakin pääsi taas kokeilemaan metallipaljastinta, nauloja ja turhaa metallinpalasia löytyi, ei suuria aarteita. Apuun saatiin Lasse mönkijällä kun tarvittiin niskaparruja uusien lattialankujen alle. Paulamyrsky oli lahjoittanut isoja kaatuneita tukkipuita ja mönkijä veti ne pitkin Tyrämäen peltoja oikeaan osoiteeseen. Kiviä ja harkkoja siirrettiin pirtin pohjalle tasaamaan niskapuita.

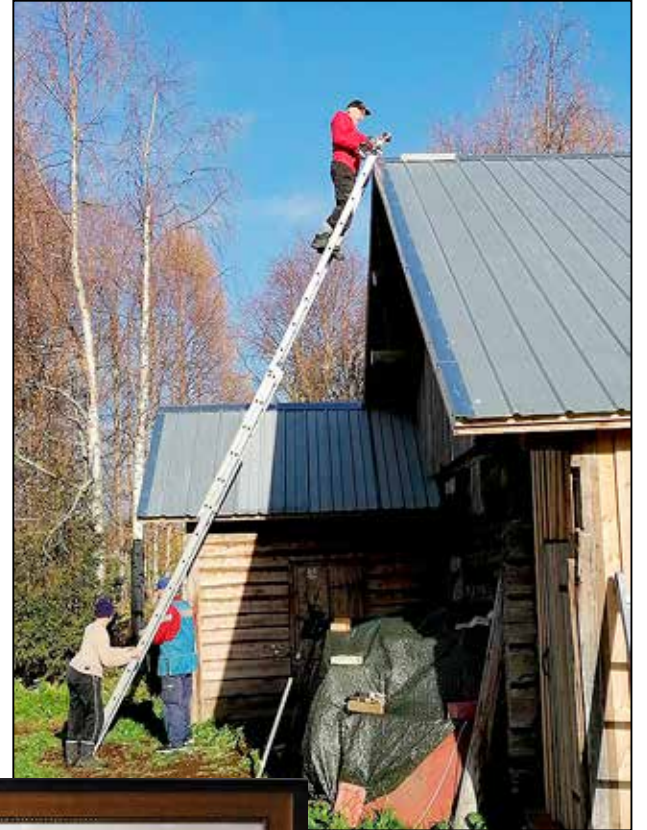
Peltikattoa viimeisteltiin laittamalla peltiset päätylistat komistukseksi ja samalla suunniteltiin viirin rakenteet Reinon hitsattavaksi. Kattona on aikoinaan ollut malkakatto, purkamisen aikana löytyi myös pärekatto mutta nyt haluttiin pitkäikäinen ratkaisu ja päädyttiin kattamaan rakennus peltillä.

Saatiin lattialankut 5x8 metriseen lattiaan paikalleen julumilla nauloilla, jätettiin siihen vähän epätasaisuutta muistoksi entiseen tapaan. Laipion laudat suoristeltiin ja vanhat ovet

siirrettiin komistukseksi seinustalle. Nyt saatiin olkasilippurille hyvä suoja eläkepäiviään nauttimaan kävijöiden ihailtavaksi. Peräseinällä olevat savu- ja valoreiät oli jo edellisenä syksynä varustettu juoksuluukuilla ja ne pidettiin kesän ajan avoinna. Pirttiin kuljetaan seinustalla olevan kapean eteisen kautta johon kesän kuluessa saatiin Jormalta taulut luettaviksi paikan historiasta.

Todettiinkin että nyt on savupirtti vain viiriä vailla ja on juhlakahvien aika talkoitteiden päättämisen kunniaksi. Jäihän siihen vielä Ritvallekin siistimishommia pihaympäristössä.

Yhteiseen kaikille avoimeen savupirttijuuhlaan kokoonnuttiin elokuulla suurella kiinnostuneiden joukolla. Tutustuttiin ensin savupirttiin, Veikko ja Jorma kertoivat talkoista ja alueen historiasta. Siirryttiin siitä sitten nuorempaan vanhaan Ylipirttiin, jossa porinoivat vieraat saivat tutustua tähänkin mahtavaan pirttiin ja historiaa tihkuviin huoneisiin. Täytekakkukahvien lomassa



tehä yhdessä mukavassa seurassa, tarinoidaan ja kaikille on tekemistä sekä työn tulokset ovat näkyviä.

Ei mennyt talkoilut hukkaan. Kun liikkuu kylätienlä, näkee Ritvan hoitaman kauniin pihapiirin, talkoilun korjatun savupirtin sekä vanhan ja uuden Ylipirtin rakennuksineen. Tyrämäen kyläkierto on antoisa, älä kiirehdi. Voit pysähtyä myös tuulimyllyllä ja museolla ja ehkäpä tapaata kyläläisen joka kertoo alueen asioista. Yksityisen omistamaan savupirttiin voi tutustua heidän opastamana.

Raija Karjalainen



Repunkantajan erämuistoja

Erätarinoiden pääosassa on melkein, ellei jopa aina, metsästäjä. Olen usein miettinyt, että olisi mukava kuulla joskus repunkantajienkin tarinoita erästelyreissuilta, onhan meitäkin sankka joukko syksyisin viljastajien mukana. Vaikka suurimman osan aikaa repunkantajan osa metsässä on mykkänä ja mahdollisimman hiljaa ja huomauttamatta kulkea erästelijän perässä, on meillä toisaalta iso rooli kokonaisuutta ajatellen. Ja siksi ajattelin, että kyllä mekin yhden tarinan ainakin ansaitsemme.

Mehtuuretkihän alkaa hyvissä ajoin jo kotona. Meillä osanjako oman Viljastajani kanssa meni niin, että hän huolsi aseet ja etsi itse mehtuukamppeet valmiiksi. Kartat oli jo hyvissä ajoin ennen elokuun puolta väliä katseltu uudelleen ties kuinka monetta kertaa. Minä pakkasin eväsrepuun ja vessapaperin. Paljolti valmisteluihin vaikutti milloin ja minne mentiin koska se määräiti, pakkaanko mukaan nokipannuvehkeet vai tyydyttäisiinkö termariteet juomaan ja eväsleivät popsimaan; ollaanko koko päivä reissussa ja tehdään ihan tulet vai poiketaanko illalla pikaseltaan vähän metsää ja luontoa nuuskuttelemaan koiran ja pyssyn kanssa. Useimmiten kuitenkin mukana oli täysvarustelu, eli nokipannukahvevehkeet, tulitikut, makkarat, eväsleivät, juomapullot, hedelmiä ja suklaata, kirves, puukko ja pakki. Ja se vessapaperi. Kyllähän se repunkantajan selässä tuntui, kun tuommoista taakkaa kanteli, mutta tulistelutauko mielessä matka yleensä joutui sutjakkaasti.

Tavaroiden ja etenkin itse eräreissujen varsinaisten tähtien eli meidän perheessämme pohjanpystykorvien pakkaaminen autoon oli repunkantajan hommaa, ja matkalla erästelypaikoille olla pehmukkeena koirille, jotka mieluiten istuivat molemmat repunkantajan sylissä. Ja tietenkin into ja palo oli siinä vaiheessa jo niin kova, että eihän siitä paikallaan olosta tullut mitään, joten repunkantaja oli kieltämättä tässä vaiheessa melko tiukilla. Kun metsänlaitaan ehdittiin, muistettiin aina tervehtiä Mielikkiä ja Tapiota, oltiinhan pyhällä maalla. Jos tuli Tapon pöytä vastaan, jätettiin pieni lahja sen päälle.



Mahtikalev eli Masi nautiskelee olostaan makkaransyönnin päälle.

Repunkantajahan kulkee yleensä erästelijän kannoilla ja tottelee pienintäkin erästelijän merkkiä. Meillä Viljastaja opetti repunkantajalleen armeijan käsimerkit; milloin piti pysähtyä, milloin siirtyä oikealle, milloin vasemmalle, milloin tiirustella puiden latvoihin ja milloin viimein taas lähteä liikkeelle. Tietenkin muutama askel Viljastajan perässä koko ajan tarkkaillen ja keskittyen seuraamaan edesottamuksia edessäpäin. Meidän perheessä Viljastaja ruuvasikin sanoa, että ottaa minut siksi mieluummin repunkantajaksi, kun silloin kerrankin tottelen mukisematta Viljastajan ohjeita ja pidän suuni kiinni. Noh, toden perrään on mainittava, että olisi Viljastaja halunnut minullekin ampumista ja metsästystä opettaa, mutta sattui tälle repunkantajalle sen verran hellä luonto, että ei ole keistääkään tai mistään henkeä ottamaan. Mielelläni kuitenkin mukana kuljin ja saaliin ruuaksi tein aikanaan. Mikään ei ole parempaa stressinpoistolääkettä kuin kulkea koirien kanssa oikeissa töissä, kun palava intohimo näkyy koirissa, kun tietävät, että erälle lähdetään. Voihan sitä repunkantajan kanssa marjassa ja sienessäkin kuljeksia, mutta silloin vauhti on leppoisampaa ja selvästi ollaan höpostelyreissulla.

Tosiaan, koskapa repunkantajan ei tarvinnut pyssyn kanssa kulkea ja metsän väkeä erästelijän lailla puiden latvokorkeuteen kuulostella, oli näillä reissuilla koirien yhteydenottoa odotellessa aikaa tutustella kenttäterokseen ja sen aarteisiin. Metsästyskauden käynnistyttyähän on näillä Taivalkosken korkeuksilla vielä marja-aika, sieniaika ja yrttiaikakin täydessä käynnissä. En minäkään ihan marjasankon tai sienikoron kanssa eräreissuilla kulkenut, mutta marjoja syötiin ja poimittiin, napattiinpa joskus joku tattikin mukaan ja herkuteltiin tulilla luonnonantimilla. On juotu

koivunlehti- ja mustikanlehtiteetä.

Ja tietenkin bongattiin seuraaville kerroille marjamaita ja sienipaikkoja. Yksi repunkantajan mieleen parhaiten painuneista erämuistoista onkin, kun pohjanpystykorva Viuhka johdatteli karhun hajun jäljessä Viljastajan ja repunkantajansa suppilovahveropaikalle! Siitä onkin ollut iloa sen jälkeen monena vuonna. Ja ei, näitä paikkoja ei paljasteta kenelläkään, en ainakaan minä! Niin, se karhunhaju? Juu, kävelskeltiin rauhassa (perätysten tietenkin) metsässä, kun Viuhka-koira alkoi käyttäytyä hiukan eriko-

sesti. Tuli meidän luokse kesken lintujen etsinnän ja alkoi kiertää meidän ympärillämme kehää. Ensin mietittiin, että mitähän nyt, kunnes tultiin paikalle, jossa kuntaa oli myllätty melko äskettäin. Viuhka oli siinä vaiheessa jo aika hurjana, ja hoksattiin, että mitähän se koira paimensi ja vahti, kun kontio tuoksui koiran kirsuun. Pohjanpystykorvalla näkyy siis olevan suojeluvaistoakin melko lailla. Kontiota itseään ei nähty, jäljet vain.

Monta reissua on tehty myös niin, että eräksi ei olla lintuja, oravia tai hirviä saatu, mutta muuten roppakaupalla mukavia muistoja.



Repunkantaja tiukilla lähdön hetkellä.

Kuten yhden kerran, kun tulilla oltiin ja alettiin makkarapaistoon, huomattiin, että Masi-koira oli napanut makkarat itselleen ja mutusteli täyttä vauhtia kahta makkaraa yhtä aikaa. Onneksi oli ne eväsleivät ja suklaata, ja tietenkin nuotio, jonka lämmössä nauttien ei jaksanut vihainen olla Masille. Ja kun se vielä niin hyväksi lepytteli jälkikäteen isäntäväen, ei siinä voinut suutahtaa.

Tai se onneton kerta, kun erehdyttiin ottamaan eräreissulle pari päivää aiemmin Ruottin puolelta ostettu makkarapaketti. Epäilytti Viljastajaa ja repunkantajaaakin sen verran moiset eväät, että tarjottiin ensin Lukka-koiralle maistiaisia. Lukka vilkaisi tyrmistyneenä ja epäuskoisena tarjoomuksia, otti ne hampaisiinsa ja kävi vähän matkan päähän kuntaan ne hautaamassa. Tämä viimeistään oli meille merkki siitä, että kyllä pohjanpystykorva on ihan suomalaiset sukujuuret omaava kotimainen koirarotu. Sen jälkeen ei enää erehdytty makkaravalinnassakaan.

Kaikki mukava loppuu aikanaan, ja niin piti eräreissuiltakin palata kotiin saunan lämmitykseen. Sen ja koirien jälkihuollon hoiti meillä Viljastaja, kun taas repunkantaja purki repun ja hankki tavarat paikoilleen. Semmoinen työnjako oli saaliin suhteen, että Viljastaja huolehti saaliin ruuanlaittokuntoon ja repunkantaja ruuaksi pöytään sitten aikanaan.

Paljon on tosiaan muistoja yli kahdenkymmenen vuoden ajalta, kun Viljastajan kanssa eräreissuja tehtiin. Paljon on myös muuttuneet maisemat tänä aikana, osin tehokkaan valtioneuvoston metsien hakkuun ja hoidon mutta myös luonnonvoimien takia. Meidän eräretkiemme maiseman läpi pyyhkäisi Paula-rajuilma muutama vuosi sitten jättäen perässään pitkään näkyvät jäljet. Mutta monet mehtuumaismat ovat vielä ainakin jossain määrin jäljellä, ja mikä ilahduttavinta, se suppilovahveropaikka on vielä ennallaan. Eiköhän tuo mieli pala ensi syksynäkin koirien kanssa tarkastamaan, saisiko keittosienet taas mukaansa.

Kristiina Laatikainen
Taivalkoskella
joulukuussa 2023

Muotia Laatua Hyvää palvelua

AITOVAATE

Kirkkotie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 842 620

Kukka ja Hautaus

Elämänlanka Oy

Talonpojantie 8 B 16, 93400 TAIVALKOSKI,
Puh. 044 980 5903,
NOUTOKAAPPI palvelee joka päivä 7–22.
Kelantie 2, 93600 KUUSAMO,
Puh. 08 852 1294

Meidät löydät
myös Facebookista

**KOILLISMAAN
KUNTONEVA**

FYSIOTERAPIA JA HIERONTA
Kauppatie 19–21, Taivalkoski
KUNTOSALI, Ouluntie 1
Puh. 040 931 6167

Meidät löydät Facebookista: Kuntoneva, Taivalkoski

rätinki

YRITYKSESI KOKOINEN TILITOIMISTO

Koillismaan Rätinki Oy
Talonpojantie 8 B 12, 93400 Taivalkoski
Puh. 050 4414 623, www.ratinki.fi



**Taivalkosken
Leipomo Ky**
(08) 841 049
Veikko Lesonen
040 530 9213

**Kyläkaupan monipuolisuus
on suuri etu sinulle!**

KYLÄKAUPPA

SORONEN

TYRÄVAARA

Palvelemme:

Ma–Pe 8.30–18.00

La 8.30–14.00

Puh. (08) 846 132

Tervetuloa!

Kaikenlaiset LVI-palvelut pitkäaikaisella kokemuksella
Myytävinä myös peltituotteet
Nibe maalämpöpumput

Traktorikaivurilla kiinteistöhuolto-, kaivu- ja lumityöt

MYynti – HUOLTO – ASENNUS
LVI-Taivalkoski Ky

Kauppatie 24 / Resinatie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 227 858, lvi.taivalkoski.ky1@luukku.com



Kauppatie 19
93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 841 854
Ville 050 411 1580
posti@lvimeskus.fi

www.lvimeskus.fi

Uudet ja vanhat polut – Jokijärven reittejä rakentamassa, lapsuutta ja historiaa muistelemassa

Aloitin tämän kirjoitukseni varhaisimmilla reittikokemuksillani, lapsuuteni taipaleilla. Olen kasvanut Kallenkin kirjoista tutuksi tullessa Askan talossa. Olemme veljieni kanssa syntyneet 60-luvulla, mutta olemme saaneet kokea elämää tietömän taipaleen takana. Tämän päivän retkeilyreitien tapaiset kulkuväylät, pitkokset ja kärrytiet, olivat meille arkisia kulkuväyliä.

Lapsuutemme tavallisin kulkureitti oli Tyrämäen kautta. Aiemmin suunta on ollut myös suoraan Jokijärvelle. Noista ajoista muistona on Askan ja Jokijärven välisellä reitillä vieläkin hieman havaittava Pitkä porrastus, joka isäni kertoman mukaan on työttömyystöinä teetetty, yhteiskunnan helpotus selkosen asukkaille. Meille nuoremmille nämä pitkokset tulivat tutuksi hillareisuilla, ei enää muuna kulkureittinä. Asia sai uusia merkityksiä päädyttyäni aikuisena töihin Jokijärven kulttuurikylähankkeeseen vuosituhannen vaihteessa.

Jokijärven kulttuurikylähankkeen tavoite aluksi oli pelastaa vanhan Papinkylän maisemia ja rakennuksia, Kalle Päätalon maankuuluiksi kirjoittamia useimmat. Yksi hankkeen käynnistäjä kyläläisten ja kunnan lisäksi oli Pohjois-Pohjanmaan Ympäristökeskus, jolla tuohon aikaan oli käytettävissä, tai osoitettavissa, rahoituksia työllisyyteen vaikuttaviin

ympäristörakentamishankkeisiin. Ilmeni sitten, että rahoitusta yksityisten omistamien rakennusten pelastamiseen ei ollut saatavilla, ei minkäänlaisilla sopimuksilla, vaikka tarkoitus oli pelastaa arvostettuun maisemaan olennaisesti kuuluvat rakennukset.

Vireän kylän kehittämiseksi oli sitten hyväksytty rahoitus toisenlaiselle hankkeelle, jonka keskeinen sisältö oli kehittää matkailua tukevia rakenteita ja opastusta ja nostaa esille kiinnostavia kohteita. Kohteina olivat esimerkiksi Simosenpolun ja siihen liittyvien Tyräjoen sillan ja muiden rakenteiden rakentaminen, niittyalueen kunnostaminen rakenteineen, Ukko-Majavan satama ja laitureita, vuokravenevaja, opastetualuja ja viittoja,

karttoja paperille, maastoon ja internetiin.

Tyräjoen siltaa oli suunniteltu Simosen karjasillan paikalle. Paikaksi kuitenkin valikoitui Kantonniemi, ja sillan läheisyyteen kunnostettiin niittyä ja siirrettiin niittysauna. Tästä hankkeesta ovat edelleen näkyvillä mm. kartat Kalle Päätalon kohteista, muutammat isot laiturit Jokijärven ja Tyräjoen välinen osuus rakenteineen ja Päätaloaiheisine tauluineen. Monien mielestä reitin parhaita ja erityislaatuisimpia osuuksia ovat Päätalomaiemien lisäksi Tyräjoen rannat.

Laajasti saimme tutustua Jokijärven alueeseen, koska hankkeen rinnalla tutkittiin myös mahdollisia jatkotoimenpiteitä. Mie-

lenkiintoista oli perehtyä ihan maastossa Päätalon kuvaamiin ja yleensä vanhanajan kulkureitteihin eri suuntiin, kirkonkylälle, Turpeisenjärvelle, Tyrämälle ja omille juurille, Askan suuntaan. Simosen karjasilta, josta tuolloin oli vielä hieman jäljellä, vei ajatukseni sukumme historiaan. Ymmärsin, että siltaa olivat käyttäneet esivanhempamme tullessaan selkosten läpi Jokijärvelle. Samoin nimitys karjasilta vie ajatukset vanhanajan elämänmalliin.

Ensimmäisessä vaiheessa nauhamaiseksi rakennettu Simosenpolku sai kymmenkunta vuotta myöhemmin jatkoa Tyräjoen eteläpuolelle ja toisen sillan lähelle Siikaniemeä. Tällä kertaa toteuttaja oli Taivalkosken kunta osittain



ELY:n hankerahoituksella. Nyt toteutui alusta saakka toivottu ympyräreitti, johon tulevat pistoreitit Romppasensalmesta ja Simosesta. Reitin aloittamiseen on monta vaihtoehtoa, samoin voi valita eri mittaisia kulkuvaihtoehtoja. Voi käydä mutkan vaikkapa Siikaniemessä laavulla evästelemässä, Kantoniemessä nauttimassa niityn rauhasta, Isosuolla tai Tyrälammella linturetkeillä.

Itsekseen eivät suomasemiin rakennetut reitit kunnossa pysy. Jokijärven kaltaisiin maisemiin reitien rakentamisen edellytyksenä on varautuminen toistuviin kunnostustöihin, kun kosteapohjaisia osuuksia on kilometrikaupalla. Useammassa vaiheessa reittirakenteita on jo uudistettu, paikoin moneenkin kertaan. Reitti on niin pitkä, että kunnostustöitä tehdään vaihteittain.

Itse palasin työn merkeissä näihin maisemiin pienten kunnostusten yhteydessä, kun Kalle Päättalon syntymästä oli kulunut sata vuotta. Ja nyt tällä vuosikymmenellä isomasti, kun Taivalkosken kunta sai ELY:n kautta Euroopan maaseudun kehittämisen maaseuturahaston rahoituksen Taivalkosken monitoimireittien kunnostushankkeelle. Tämä ulkopuolinen rahoitus mahdollistaa tavanomaista

mittavampia korjaustöitä kerralla. Hankkeeseen sisältyy monia toimenpiteitä Jokijärvellekin. Ensimmäiseksi kesällä 2022 uusittiin pitkokset Tyräjoen eteläpuolelle. Nyt osa pitkosuksista sopii leveydeltään myös pyöräiltäväksi. Niityaluetta on kunnostettu ja asennettu Tyräjoen eteläpuolelle alueen luontoa ja kulttuuriperinnettä esittelevät taulut, joihin tekstit on tehnyt Jorma Räisänen. Kesäkaudella 2024 vielä hankkeeseen kuuluvana toteutetaan uusia opaste-
tauluja.

Tavoitteena on jatkaa kunnostustöitä kunnan omin määrärahoihin. Ensimmäiseksi on tarkoitus kunnostaa Romppasensalmesta alkavaa reitinosaa uusien pitkoksia ja korvaten osan pitkososuuksista sorastuksella. Jo syystalven 2023 kantavilla keleillä purettiin huonokuntoisimpia pitkoksia, ihan turvallisuudenkin vuoksi. Tavoite on, että Romppasensalmen ja Saijantien välinen alue on kunnostettu alkukesästä.

Reittejä ei ole saatu vanhoille alkuperäisille kulku-urille, mutta kuten omatkin elämämme, välillä reitit kohtaavat ja osuvat historiallisesti merkityksellisille paikoille. Ne saavat uusia merkityksiä vuosien kuluessa ja uusien kohtaamisten myötä. Paljon on kulkijoita nä-

kynyt Jokijärven reiteillä ja varmasti monet elämykset koettu ja uusia tarinoita syntynyt.

Edelleen Jokijärvellä kuljetaan hiihtäen ja soustaen. Välillä veneet vaihtuvat kanooteiksi ja kajakkeiksi. Koiravaljakoita näkyy hevosia useammin, mutta kyllä sellaisiakin kylästä löytyy. Eivätkä tässä kirjoituksessa kuvatut reitit ole ainoita Jokijärven alueella. Saijan ja talkoolaisten voimin kunnostetaan ja ylläpidetään hiihtolatuja omalla kylällä. Saijan laduksi nimetty latu menee kirkonkylälle saakka. Saijan yrityksellä on koiravaljakkoreittejä ja myös moottorikelkkauria menee kylän läpi. Kesäisin hienoja soutu- ja melontamahdollisuuksia löytyy sekä joki- että järvesiltä, Jokijärveltä, Tyräjärveltä, Tyräjoelta, Murhijoelta ja Iijoelta. Kohtuullisin maa-
matkoin voi myös kulkea vesiteitä ympyräreitin Jokijärveltä Tyräjärven ja Kovion kautta Turpeisenjärven yläpuolelle ja sieltä Murhijoelle ja edelleen Jokijärvelle.

Ja sinne Askan selekseen menee kolmannen Tyräjoen ylittävän sillan kautta suora tie.

Ulla Majava



Ilmastointipalvelut, nuohouspalvelut, savuhormien korjaus



Nuohous & ilmastointi
KARJALAINEN



Puh. 040 825 9465

nuohouskarjalainen.fi

Taivalkosken jätehuolto ja hinaus palvelut

Kaikan Kuljetus Oy

Lohitie 26, 93400 TAIVALKOSKI, Kai Schroderus

Puh. 0400 261 471

kai.schroderus@taivjate.fi

AUTOJEN HUOLLOT JA KORJAUKSET



**AUTOHUOLTO
J. KIVELÄ**

Työn
vastaanotto
040 172 7900

Kiskotie 2, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 1727 900, autojuki@gmail.com

K Market
OMAN KYLÄN KAUPPA

TAIVALTORI

Talonpojantie 1, Taivalkoski, puh. 045 848 3755
Palvelemme: Ma-pe 7.30-21, La 8-21, Su 11-21
www.k-ruoka.fi/kauppa/K-market-Taivaltori

SÄHKÖASENNUKSET
YM. SÄHKÖALAN TYÖT

Sähkö-matic Oy



Sähkö- ja teleurakoitsijaliiton jäsen

Haaraniementie 13, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 591 8602, www.sahko-matic.fi



OP Taivalkoski

Unelmien saavuttamiseen

SÄHKÖTYÖT



OUSÄHKÖ OY

Kauppatie 21, 93400 TAIVALKOSKI

0400 261 927

- TALONMIESTEHTÄVÄT
- LUMITYÖT - MYÖS KATOLLA
- KÄSIN TAI KONEELLA
- RUOHONLEIKKUUT

- IKKUNANPESUT
- LATTIOIDEN VAHAUKSET
- TEKSTIILIKALUSTEIDEN, JOUSTINPATJOJEN PESUT

PYYKKÖSEN
KIINTEISTÖHUOLTO JA SIIVOUSPALVELU

Lohitie 8
93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 5859 704
0400 229 540
0500 388 698

- Elintarvikkeet
- Polttoaineet
- OnLine-veikkaus
- Posti
- Kotikuljetus

AVOINNA:
Ma-pe 9.00-18.00
La 9.00-14.00
Su 12.00-14.00

Tule Metsäbaarin karaokeiltaan laulamaan ja viihtymään lauantai-iltais!

VIDEOTYKKI, ei pääsymaksua

METSÄKYLÄN

KYLÄKAUPPA

Uusia biisejä:
Kyläbaari, Amatimies,
Maitolavan prinsessa,
Hei rakas

Riitun
Puoti

Metsäkyläntie 317 A, 93590 VANHALA Puh. (08) 845 106, 0400 244 184

RAHTIKULJETUKSIA KOILLISMAALLA



MEP
KULJETUS

Puh. 0400 219 435 Jaakko Partanen
jaakko.partanen@mepkuljetus.fi

4H-PUOTI

Paikalliset käsityöt

Askastelu-
tarvikkeet

Poronsarvia
verkkokaupasta

www.4hpuoti.com

**4H TAIVALKOSKEN
4H-YHDISTYS**

Ketuntie 2 L 9, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 130 284 tai 040 704 8483



Pyydysrakentajat kylätalolla

Jokijärven kylätalolla toimii nyt toista lukuvuotta Taivalkosken kansalaisopiston järjestämä pyydysrakentajien opintopiiri, opettajana toimii Ari Ahola. Viime lukuvuonna meitä opintopiiriläisiä oli kahdeksan henkilöä, tämän vuoden syyslukukaudella vahvuus oli kuusi henkilöä. Viimekaudella ohjelmassa oli kalaverkkojen pauloittaminen, kalaverkon kutominen näytöstyönä ja katiskoiden teko. Lisäksi korjattiin erilaisia rikkoutuneita kalanpyydyksiä; nuotta, paunetti, verkot ja katiskat.

Tyräjärven nuottamiehet ovat vahvasti edustettuina opintopiirissä. Vuoden 2023 syyslukukauden ohjelmassa on ollut pyydysten rakentamisen ja korjaamisen lisäksi uuden nuotan rakentamisen suunnittelu. Suunnittelu on käsittänyt myös nuottamiesten koko hoitokalastuskaluston päivittämisen, kustannusarvion laatimisen ja hankerahoituksen miettimisen.

Suunnitteilla oleva nuotta on 300 metrin mittainen hoitokalastusnuotta, sen pyyntikorkeudeksi

on suunniteltu kahdeksaa metriä.

Nuottamiesten tavoite on saada hoitokalastukseen paremmin soveltuva nuotta. Käyttöikänsä loppupäässä oleva nykyinen nuotta on pyyntikorkeudelta kymmenen metriä ja se on hankittu käytettynä kahdeksan vuotta sitten. Nuotan korkeus rajoittaa sen käytön vain muutamiin

syvänteisiin. Matalammalla nuotalla pystymme hoitokalastamaan useammasa paikassa.

Hoitokalastuskaluston päivittämisen kokonaiskustannusarvio on lähes 15.000 euroa.

Nuottamiehet laativat hankerahoitushakemuksen, jonka Koillismaan Leader ry:n hallitus on käsitellyt. Hallitus puoltaa

60 % rahoituksen myöntämistä hankkeelle. Päätös edellyttää vielä ELY-keskuksen viranomaiskäsitte-

lyn. Hankerahoitus on osa kokonaisrahoitusta, omarahoitussuosuuksillaan kattamaan nuotan rakentamisesta kertyvällä talkootyöllä.

Olli Kammonen

NORDIC MASIN OY

Mikko Partanen • 0400 280 126
93400 Taivalkoski
mikkol.partanen@gmail.com



PUKEUTUMISEN ERIKOISLIIKE KAIKEN IKÄISILLE

- ASUSTEET
- KENGÄT
- LELUT JA PELIT
- TULIAISET

KIRPPIS

Vuodesta
1989

Tule ja löydä
HYVÄT TULIAISET
JA LAHJAIDEAT
meiltä!

pikkupenkki
AIKUISILLE JA LAPSILLE

Kauppatie 19-21
93400 TAIVALKOSKI
Sari 040 552 2254

Levi's metsola ICEPARK ZE-ZE Mayoral rieber versonpuoli Dickie Wuxer reima LENNE

Erämaan rauhaa HOSSAN JA KYLMÄLUOMAN RETKEILYKESKUKSET

PALVELUT

- Leirintäalueet
- Mökit
- Erämokit Hossassa ja Kylmäluomalla
- Lounasravintolat anniskeluoikeuksin
- Kahvila – kioskit
- Kokoustilat
- Retkeily-, kalastus- ja metsästysmahdollisuudet (myös opastettuina)
- Hiihtoladut / monitoimiuraut
- Moottorikelkkaurat
- Veneiden, kanoottien, läskipyörien ja sup-lautojen vuokraus
- Ohjelmalvelut

Erästäjän elämykset tarjoaa:

HOSSA Experience KL Oy
KYLmäLUOMA HOSSA KYLMäLUOMA

Jatkonsalmentie 6
89920 RUHTINANSALMI
Tel. +358 (0)50 384 4692
hossa@retkeilykeskus.fi

Pajuluomantie 20
93540 TYRÖVAARA
Tel. +358 (0)40 500 3476
kylmaluoma@retkeilykeskus.fi

www.hossa-kylmaluoma.fi



[f Hossa-Kylmäluoman Retkeilykeskukset](https://www.facebook.com/hossakylmaluoma)

[@hossakylmaluoma](https://www.instagram.com/hossakylmaluoma)

Uudis- ja korjausrakentaminen

Monipuoliset traktorityöt

Rakennussuunnittelu, lupien hankinta, neuvonta ym.

Talkkaripalvelut

Kiinteistönhoito ja -huolto

(esim. pihojen ja asuntojen siivous)

Palvelusetelityöt

Ulko-ovien ja ikkunoiden myynti ja asennuspalvelu.

Kaikki työt tehdään kokonaispalveluna
laadukkaasti ja ammattitaidolla.

Kilpailukykyiseen hintaan, tuntityönä tai urakalla!

luotettava
kumppani

SB Buller Oy

Puh. 0400 205 168
seppo1.buller@pp.inet.fi



Käsityöillat Jokijärven kylätalolla

Kylätalolle kokoontuu torstaisin iloinen joukko käsitöiden innostamia naisia kansalaisopiston kursseille neuleiltaan. Puikot kilisevät ja tarina luistaa. Kerrotaan kuulumiset ja kylän tapahtumat. Taitavimmat kutovat ihastuttavia Islantilaisia ja Luotolaisia villapaitoja sekä kauniita sukkia mitä monimutkaisemmilla kuvioilla. Kyllä käsityö on taidetta! Monenlaista toimintaa löytyy joukostamme, on värjätty ja kehrätty lankoja. Tämä on todellakin kä-

sityöpiiri. Makramee-työt olivat aiemmin hyvin suosittuja, mutta nyt ei ole yhtään työnalla.

Myös kangaspuut paukkuvat ja sitä tapahtuu myös viikolla jokaisen oman aikataulun mukaan. On mattoja, poppanoita, kuulotöitä ja mitä vain yhdessä keksitään.

Opettajamme Ronja Hakalehto on taitava opettaja. Hän pyytää välillä puheenvuoron opettaakseen meille mitä monimutkaisempia malleja, kuten esimerkiksi: italialainen aloitus ja lo-

petus, i-cord reuna, sukat varpaista varteen, minipampularaita ja kukkakuviainen joustinneule. Hän suunnittelee myös Novitalle malleja ja jouluksi häneltä ilmestyi kirja ”Neulehettiä – silmukoita pohjoisen järven rannalta”.

Kerran kudoimme joukolla neliöitä ja koristeita, niillä vuorattiin Pölkky-teatterin kahvilan pylväät, se oli talkoohenkeä! Sitä löytyy moneen tarkoitukseen Jokijärven kyläseuralta.

Liisa Johansson

HUOLTO JA KORJAUSTYÖT NYKYAIKAISILLA KORJAUSLAITTEILLA	MAALAUSTYÖT AMMATTITÄIDOLLA	Huoltaa se! AUTOFIT!
VAKUUTUSYHTIÖIDEN HYVÄKSYMÄ AUTOKOLARIKORJAAMO	NYKYAIKAINEN AUTOKORJAAMO	

Koillismaan Autopalvelu
Haaraniementie 1, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 632 9641, Jari Huttu 0400 917 425
jari@koillismaanautopalvelu.fi, www.koillismaanautopalvelu.fi

IT-PALVELUT JA -LAITTEET YRITYKSILLE JA YKSITYISHENKILÖILLE

DataEnter

JATATIE 18, 93600 KUUSAMO, PUH. 08 851 2571
PALVELEMME MA-PE KLO 8.30-16.30

**MONIPUOLISET KULJETUSPALVELUT
TAIVALKOSKELLA**

Lavetti-, erikois- ja vaihtolavakuljetukset, nosturityöt, nostokorityöt ja haketuspalvelut

Kuljetus Lohilahti Oy
Puh. 040 5318 967

195 vuotta työtä maaseudun hyväksi
Onnistumme yhdessä

ProAgria Oulu
Oulun Maa- ja kotitalousnaiset
Oulun Kalatalouskeskus

proagriaoulu.fi
oulu.maajakotitalousnaiset.fi

KONEHUOLLOT JA -REMONTIT
moottorisahat, ruohonleikkurit, moottorikelkat, mönkijät, pyörät, autot, ajoneuvolämmittimet, maatalous- ja raskaskoneet

MYÖS VARAOSAT,
ÖLJYT SEKÄ
BRP-TESTERI

KONEHUOLTO KAARRE OY
Haaraniementie 14, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 045 7836 5995, www.konehuoltokaarre.fi

TELATEK WORKS

**VUOKRATTAVANA EDULLISESTI
PÖLKKY-TEATTERI, KANTTIINI JA KYLÄTALO**

Jokijärven Kyläseura
Puh. 040 823 2489 • www.jokijarvi.com

**RASKAAN TEOLLISUUDEN SUUNNITTELU-
JA KUNNOSSAPITOPALVELUT**

Suunnittelu Koneistus Levytyöt Huolto / kunnossapito Teräksset

**LAITESUUNNITTELU
SAVELIUS OY**

Resinatie 3, 93400 TAIVALKOSKI
Hannu Savelius 0400 151 304
laitesuunnittelu.savelius@co.inet.fi

**KULJETUKSET JA MAANRAKENNUS-
PALVELUT TAIVALKOSKELLA**

- hiekat
- sorat
- murskeet
- pihasepelit
- ruokamullat
- kasettikuljetukset
- pyöräkuormaajapalvelut
- kaivinkonepalvelut
- tela- ja pyörälustaiset

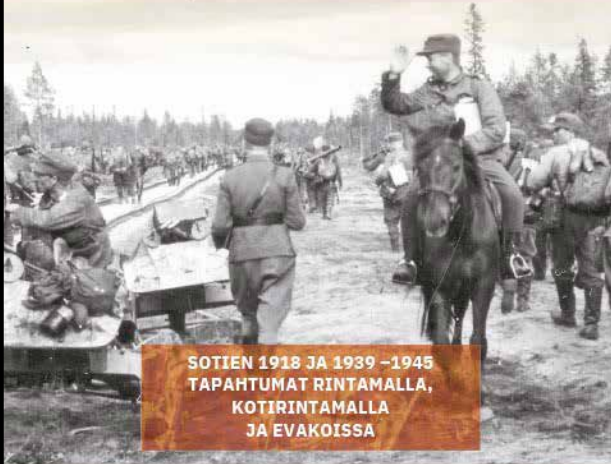
**MAANRAKENNUS
Vääräniemi Oy**
Markku Vääräniemi • Puh. 0400 169 406

KAIVINKONETÖITÄ TAIVALKOSKELLA

- Maanmuokkaustyöt (mätästys ym.)
- Metsä/pelto ojankaivut
- Pihan teot
- Tien teot ym.
- TraktORITYÖT
- Auraukset
- Maanajot

Kysy lisää:
Juho Väisänen
Taivalkoski, Puh. 040 148 0500

TAIVALKOSKEN SOTA-AJAN PERINNEHUONE



Sota-ajan perinnehuone on avoinna Taivalkosken kirjaston aukioloaikojen mukaisesti:

MA, KE, TO 10 – 18
ja TI, PE 10 – 16.

Pääsyliput ostetaan kirjastosta (Urheilutie 4).

Lipun hinta 10€/hlö (alennusryhmät ja ryhmät yli 20 hlöä 8€/hlö).

TERVETULOA!

HUOM! Kirjaston poikkeusaukioloajat voi tarkistaa osoitteesta:
<https://www.taivalkoski.fi/palvelut/kirjasto-ja-kulttuuri/taivalkosken-kirjasto/>

TUTUSTU TEOKSIINI:

Jokijärvi ja Aukusti

(saa myös e-kirjana)

Varjoista valoon

(saa myös e-kirjana)

Iloinen vuosikymmen

Talo

Jättiläinen

Reko, viimeiseen puuhun

Aamuruskon pojan lapsi

Karpalokyneleet

Hätätilan aikaan

**Sadantuhannen kilometrin
mies**

Rakastunut mittamies

Kirjojani on saatavana kirjakaupoista,
netistä ja tietysti myös minulta:

Puh. 0400 169 685 tai

veikkoilmari.raisanen@gmail.com

Veikko Räisänen

Runonlausuntaa ja haitarimusiikkia Pölkky-teatterissa to 4.7. klo 16.00

Runonlausuntaa ja haitarimusiikkia -esitys on ylistyslaulu suomalaiselle runoudelle. Se on sanan, säveln ja liikkeen yhdistävä näyttämöteos, joka tarkastelee ikaikaisia elämän teemoja: elämää, kuolemaa ja rakkautta.

Työryhmä

Runonlausuntaa ja haitarimusiikkia -kiertue-esityksessä esiintyvät Matti Ristinen, Johanna Juhola ja Sari Haapamäki.

Matti Ristinen on tv:stä ja elokuvista tuttu näyttelijä (Syke, Pirunpelto, Tuntematon sotilas, Olen suomalainen). Runonlausuntaa ja haitarimusiikkia on Matti Ristisen 50-vuotisjuhla-esitys. Matti on valinnut esitettäväksi runoja, jotka nostavat esiin muistoja elämästä.

Johanna Juholan on luonut esityksen sävelmaailman ja säveltänyt runoihin uutta musiikkia. Hän on kansainvälisesti tunnustettu harmonikkavirtuosi, joka on julkaissut kuusi albumia omalla nimellään ja toimii muusikkona ja säveltäjänä lukuisissa yhtyeissä.

Sari Haapamäki vastaa esityksen liikekielestä ja on teoksen kolmas esiintyjä. Hän on tehnyt pitkän uran näyttelijänä ja tanssijana Helsingin kaupunginteatterissa.

Runonlausuntaa ja haitarimusiikkia -esityksen on ohjannut teatteriohjaaja Milko Lehto. Esityksen visuaalisesta suunnittelusta on vastannut vaatesuunnittelija, elokuvaohjaaja, yrittäjä Paola Suhonen.

Runojen lisäksi kuuluvat tekstit on kirjoittanut kirjailija Antti Heikkinen. Pietu Pietiäinen on teoksen valo- ja äänisuunnittelija. Pietiäinen vastaa myös esityksessä käytettävistä projisoinneista.

Kiertue toteutetaan yhteistyössä 75-vuotisjuhla-vuottaan viettävän Suomen Kotiseutuliiton kanssa.

Suomen Kulttuurirahasto on myöntänyt apurahan Runonlausuntaa ja haitarimusiikkia -kiertue-esityksen valmistamiseen.

Esityksen kotisivut: runonlausuntaa.fi

Liput varataan suoraan netistä: <https://www.lippu.fi/artist/runonlausuntaa-ja-haitarimusiikkia/>



RUNONLAUSUNTA JA HAITARIMUSIIKIA

Johanna Juhola, Matti Ristinen, Sari Haapamäki

Milko Lehto, Paola Suhonen, Antti Heikkinen, Pietu Pietiäinen

www.runonlausuntaa.fi



lippu.fi*

**Puunkorjuupalvelut • Voimalinjarakennus
Lavettikuljetukset • Kaivin- ja telakoneet
HEAVY RAKENNE OY**

Metsäkyläntie 39 C
93400 TAIVALKOSKI

heavyrakenneoy@luukku.com

Puh. 040 585 4935 Kari
040 735 9247 Antti



KJ-Experience vie luonnon ytimeen – ”Yksilöllisiä eräelämyksiä juuri sinulle”

Kelkkailijat satumaisissa maisemissa

Jokijärvellä kylätalon kupeessa asustelee komeista hirsistä ja leveistä lankuista tehdyssä talossaan pitkä ja hoikka mies, eli yllä mainitun firman omistaja ja ainoa työntekijä Kari Järvinen, jonka isoisa Rudolf ei ole lähtenyt ennen sotia Virroilta etelään, vaan pohjoiseen. Hitaasta Hämeestäkö lienee periytynyt Karille julmetun hyvä ulosanti, sillä haastattelija on aivan ihmisensä, kun ei tarvitse juuri kysellä, vaan kuunnella sujuvasti asiansa osaavaa

miestä. Samalla kun hän kertoo työstään, hän laittelee päivän retkeilijöiden tarvitsemia eväitä valmiiksi. Tällä kertaa edellispäivänä Tyrjärvestä pyydettyistä mateista ja kuhista valmistamansa kalakeiton termoksiin ja voileivät pakketteihin ja näin kaikki on moottorikelkkasafarille syömistä vaille valmiita.

Nuorena Kari koulutautui Torniossa nuorisotyöntekijäksi ja toimi pitkän tovin Taivalkoskella vapaa-aikasihteerinä, hän haaveili myös metsäalaa

ammattikseen ja kävi jo metsäalan peruskurssin Taivalkoskella. Luonnossa liikkuminen ja muiden opastaminen alkoi kuitenkin kiinnostaa yhä enemmän ja vuodesta 2009 Kari on toiminut yrittäjänä koulutussektorilla ja vuodesta 2016 saanut elantonsa luonnosta, sen antamista ja erilaisten erä- ja luontopalvelujen tuottamisesta.

Ruotsin puolella hänen ”aluettaan” ovat lähinnä Jokkmokkin ja Jällivaaraan jylhät tunturimaisemat, jonne hän järjestää met-

sästys- ja kalastusretkiä ja vaelluksia. Samalla tavoin Kari järjestelee retkiä Suomen Lappiin, Käsivarren erämaa-alueelle ja myös Kylmäluoman ja Hossan selkosiin, jotka ovat Karin ”kotikenttää.” Jokijärven kyläseuran retkiporukalle hän järjesti elokuussa 2023 kohtuullisen vaikean tehtäväradan Kylmäluoman retkeilyalueelle, opasti packraft-melontaan ja piti sen jälkeen Sarven rantalaiturilla unohtumattoman havainnollisen esityksen vesiturvallisuudesta.

”Luontoa pitää kunnioittaa”, Kari sanoo. ”Kaukana ihmisten ilmoilta olet sen armoilla. Tunturissa myrsky voi nousta minuuteissa. Silloin pitää olla varusteet kunnossa ja ohjeet tiedossa: ajat kelkalla niin lähellä, että näet takavalot. Kävelet tai hiihdät niin lähellä, että näet edellä menevän selän. Myräkässäkin! Muuten voi käydä huonosti!”

Kari onkin panostanut laadukkaaseen vaatetukseen. Erämaahan lähtijä opastetaan pukeutumaan hänen talvisafareillaan, jopa viiteen eri vaatekertaan. Kerrospukeutuminen on ainoa oikea tapa pysyä lämpimänä hyytävässä oloissa ja juuhan on tietysti siinä, että kerrokset ovat ohuita ja

väliin jäävä ilmakerros on se juttu. ”Vaikka kerroksia on useita, ei saa ahistaa”, Kari opastaa. ”Onneksi ihmiset nykyään ymmärtävät asian tärkeyden.”

Karilta löytyy myös luonnossa liikkumiseen välineitä vuokralle (mm. kanootteja, packrafteja, jne.) ja kaksi isoa kotaa (8 m), joita hän vuokraa tai käyttää omissa jutuissaan. Karilla on yhteistyökumppanina Koillismaalla mm. Experience KL (Kylmäluoman-Hossan Retkeilyalue), Metsähallitus ja Upitrek.

Kesällä ohjelmassa on paljon kanoottiretkeilyä ja melontakoulutusta. ”Siinä on ihan sama kuin talvela tunturissa: myrsky voi nousta järvellä tosi äkkiä ja vähemmän vesillä liikkuu kuneet voivat olla pulassa. Onneksi itselläni on Melontaoapas-koulutus ja takana koko iän kestänyt kanoottikokemus julmistakin kuohuista, niin pystyn neuvomaan ja auttamaan.”

Asiakashankinta on yritykselle ydinkysymys. ”Mulla se puoli on kunnossa”, Kari naurahtaa. ”Kun oon tällainen puhelias, niin matkanvarrella on tullut kuin vahingossa paljon tuttavuuksia, jotka ovat nykyään vakioasiakkaita. Messuilta, erilaisista

tapahtumista: yleensä sieltä, missä on ihmisiä koolla, niin pitää löytää ne, joita luontokokemukset kiinnostavat.” Kari puhuu pilke silmäkulmassa. ”Kun ihmiset tulevat kerran, huomaavat vilpittömyyteni, ympärillä olevan Suuren Luonnon kauneuden ja voiman, niin minun helppo toimia”, hän vakavoituu. ”Näillä retkillä me olemme ihmisen ikiaikaisen luonnon, suorastaan sielun alkujuurilla. Ja se on se, mikä tässä hommassa on kaiken aa ja oo.”

Itsekin luonnossa suuren osan elämästäni viettäneenä, kirjoittajan on helppo yhtyä Karin ajatuksiin. Ja käy kyllä myös pikkuista enemmän kateeksi, kun hän saa viettää aikaansa suurenmoisissa maisemissa mukavien ihmisten kanssa. Karia on onnistunut, kun hän on saanut harrastuksestaan mieluisensa työn. Hän näyttää ja kuulostaa siltä, että juuri hän on se kuuluisa onnellinen mies.

Jos rupesi kiinnostamaan, ota yhteyttä ja kysy, että miten sellaiseksi tullaan. Kari ja yrityksen tiedot ja palvelut löytyvät internetistä www.kj-experience.com.

Veikko Räisänen
pt, jkk



Kari ja melojat

Jokijärven Avviisi

JULKAISIJA

Jokijärven Kyläseura ry
Hilturannantie 2 A, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 8232 489
jokijarvi@jokijarvi.com www.jokijarvi.com

TOIMITUSKUNTA

Veikko Räisänen, päätoimittaja
Leila Kivimäki
Raija Karjalainen

JAKELU

ILMAISJAKELUNA
liikekeskukset, huoltoasemat,
matkailualan yritykset
kautta maan.

SIVUNVALMISTUS

MINI Mainos
Jani Jänkälä

PAINOPAIKKA

Suomalainen
Lehtipaino, Kajaani
PAINOS 20.000 kpl



Piikkijät vuoren ja telttojen suojassa



Koko perheen kulttuuri- ja kotiseutuviikko
Taivalkoskella 1.-7.7.2024



Päätaloviikon ohjelman löydät:
www.paataloviikko.fi



Lisätietoja: Kulttuurituottaja Tiina Luokkanen
tiina.luokkanen@taivalkoski.fi, puh. 040 8608 971



napero Finlandia

Naperoviikko

Lasten kirjallisuus- ja kulttuuriviikko Taivalkoskella

[facebook](https://www.facebook.com/naperooviikko) naperooviikko

KIRJASTO AVOINNA

MA, KE, TO 10.00–18.00

TI, PE 10.00–16.00

Omatoimijat

MA, KE, TO 18.00–21.00

TI, PE 16.00–21.00

LA–SU 9.00–18.00



Lehtisali aukeaa
ma–pe klo 8.30

TAIVALKOSKEN KIRJASTO

Urheilutie 4, 93400 Taivalkoski, Puh. 040 860 8999

www.taivalkoski.fi/palvelut/kirjasto-ja-kulttuuri
outi.finna.fi

TAIVALKOSKI, luontoa ja liikuntaa



Lisätietoja:
puh. 040-5339910
www.taivalkoski.fi



KALLIONIEMI

Kirjailija Kalle Päätalon lapsuudenkoti. Kallioniemen pihapiiri on hyvin säilynyt 1920-luvun maalaismiljö, ja museoalue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Avoinna
17.6.–11.8.2024
Ma – su klo 10.00 – 16.00,
juhannusaattona suljettu.

Muina aikoina opastukset
sopimuksen mukaan.

Kallioniementie 7 C, Taivalkoski
Asiamies puh. 040 140 6005
Oppaat (kesällä) puh. 040 742 3738
www.taivalkoski.fi/kallioniemi

PÄÄTALO-KESKUS

Kirjailija Kalle Päätalon näköistyo huone pysyvänä näyttelynä. Vaihtuvana näyttelynä Kalle Päätalo ja lukemisen aikakausi – aikakauslehtien kertomaa -näyttely.

Avoinna ympäri vuoden
Ma, ke, to 10.00 – 18.00
Ti, pe 10.00 – 16.00

Avoinna Päätaloviikolla
1. – 7.7.2024

Ma – pe 10.00 – 18.00
La 10.00 – 16.00

Urheilutie 4, Taivalkoski
Puh. 040 548 2247
www.taivalkoski.fi/paatalo-instituutti/nakoistyhuone

Pääsymaksut:

Päätalo-näyttely 5 €, Kallioniemi 8 € tai yhteislippu 12 €. Päätaloviikolla yhteinen viikkolippu Päätalo-näyttelyyn ja Kallioniemeen 20 €. Päätalon työhuoneen ja Kallioniemen esineistöt nähtävissä osoitteessa tarinasoitin.fi/kallepaatalo